ROCZNIK SOKOLI.

KALENDARZ

na rok 1900

wydany staraniem

K. Cenara i A. Wałecka.

ROCZNIK VI.

LWÓW, 1900.

Nakładem administracyi Związku pol. gim. tow. sokolich.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ul. Lindego l. 4.

Styczeń — Januarij

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta grecko-kat.	Imiona słowiańskie
1 P.	**Nowy Rok**	20 Ignatyja	Mieczysław
2 W.	Makarego opata	21 Julyanny m	Strzeżysław
3 Ś.	Genowefy panny	22 Anastazyi	Włastymiła
4 C	Tytusa biskupa	23 10 m. w Kreti	Dobromir
5 P.	Telesfora	23 Jewhenyi †	Włastybór
6 S.	**Trzech Króli**	**25 Rożd. Chrysta**	Bojomir
7 N.	**G. 1 po 3 Król.**	**26 Sobor P. Boh.**	Świętosław
8 P.	Seweryna opata	**27 Stefana Mucz.**	Mścisław
9 W.	Marcyanny pny	28 2000 Mucz	Władymira
10 Ś.	Pawła pustelnika	29 S. S. Mładańc.	Dobrosław
11 C.	Higiniusza	30 Anysyi m	Krzesimir
12 P.	Honoraty panny	31 Mełanyi Rym.	Czesława
13 S.	Hilarego biskupa	**1 Henwar 1900**	Bogomir
14 N.	**G. 2 po Kr.** *Im. Jez.*	**2 N. pr Boh. Hł. 5**	Radogost
15 P.	Maura opata	3 Machałyja pr	Domosław
16 W.	Marcelego I. pap.	4 Sobor 70 Apost.	Włodzimierz
17 Ś.	Antoniego pust.	5 Fteoprmta	Rościsław
18 C.	Pryski panny	**6 Bohojawl. Hosp.**	Jaropełk
19 P	Ferdynanda	7 Sobor św. Joan	Ratymir
20 S.	Fabiana i Sebast.	8 Hryhorya pr.	Sebastyan
21 N.	**G. 3 po 3 Kr** Ag	**9 N. 1 po Boh. Hł. 6**	Jarosława
22 P.	Wincentego m.	10 Hryhorya ep.	Witysław
23 W.	*Zaślubienie N. P. M.*	11 Fteodozya pr.	Wrócisława
24 S.	Tymoteusza	12 Tatianny m.	Chwalibóg
25 C.	Nawrócenie ś P.	13 Ermyła i Str.	Miłosz
26 P.	Polikarpa b.	14 SS Otec w Syn.	Skarbimir
27 S.	Jana Chryzost.	15 Pawła Ftew.	Przybysław
28 N.	**G. 4 po 3 Kr.** Karola	**16 N. 2 po Boh. Hł. 7**	Radomir
29 P.	Franciszka Salez.	17 Antonya weł.	Zdzisław
30 W.	Martyny panny	18 Aftanazya pr.	Dobrogniew
31 Ś.	Piotra Nolaski	18 Makarya	Spitogniew

STYCZEŃ.

1. 1871. Założenie czasop. czeskiego „Sokol".

1. 1897. Założenie czasop. „Przegląd gimnast." w Krakowie.

18. 1895. † Dr. T. Żuliński.

Luty — Februaryj

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta grecko-kat.	Imiona słowiańskie
1 C.	Ignacego bisk.	20 Ewfymija Wel.	Żegota
2 P.	**NPM. Gromnicznej**	21 Maksyma ep.	Miłosława
3 S.	Błażeja bisk.	22 Tymofteja ap.	Błażej
4 N.	**G. 5 po 3 Kr.** Wer.	23 **N.3 po Boh. Hł. 8**	Witosława
5 P.	Agaty panny	24 Xenyi prep.	Dobrochna
6 W.	Doroty panny	25 Hryhorya	Bohdana
7 Ś.	Romualda opata	26 Ksenofonta	Sulisław bł.
8 C.	Jana z Matty	27 Jana Chryz.	Gniewomir
9 P	Apolonii panny	28 Jefrema	Gorysław
10 S.	Scholastyki p.	29 Ihnatya mucz	Tomiła bł.
11 N.	**G. Starozapust.** L.	30 **N. Trech.** Św.	Świętochna
12 P.	Eulalii p. m	31 Kyra i Joana	Radzyn św.
13 W.	Katarzyny Ricci	1 **Fewr.** Tryfona	Jordan św.
14 Ś.	Walentego b.	2 **Striteuje Hosp.**	Niemir
15 C.	Faustyna m.	3 Symeona i An.	Szczęsław
16 P.	Julianny panny	4 Izyhora prep.	Miłada bł.
17 S.	Konstancyi pny	5 Ahaftyi mucz.	Świętorad
18 N.	**G. Mięsopost** Fl.	6 **N. o obł. syni**	Wielosława
19 P.	Konrada pust.	7 Partaftenija	Czcisława
20 W.	Nicefora męcz.	8 Fteodora S.	Ludomił
21 Ś.	Eleonory król.	9 Nykyfora m.	Onosława
22 C.	Piotra katedry	10 Charłampyja	Wrócisława
23 P.	Romany pny	11 Wasya mucz.	Przedzisław
24 S.	Macieja apost.	12 Meletya arch.	Bogusz
25 N.	**G. Zapustna** An.	13 **N. Miasop Hł. 6**	Sławobój
26 P.	Wiktora z Ar.	14 Kiryła	Mirosław
27 W.	Aleksanda bisk.	15 Onysyma	Wiarosława
28 Ś.	*Popielec.* Rom. †	16 Pamfya mucz.	Chwalibóg

L U T Y.

2. 1893. † Dr. Ż. Krówczyński.

2. 1896. Wydział Związku uchwala regulamin dla okręgów.

13. 1893. † W. Czerwiński, twórca „Marsza Sokołów".

19. 1899. Założenie Sokoła w Lisku.

28. 1898. † Al. hr. Fredro, prezes Sokoła w Rudkach.

Marzec — Martius

Dni	Swięta rzym.-kat.	Święta grecko-kat.	Imiona słowiańskie
1 C.	Albina biskupa	17 Fteodora m.	Budzisław
2 P.	Symplicyusza	18 Lwa pap. rym.	Radosław
3 S.	Kunegundy ces.	19 Archyppa	Sławomiła
4 N.	**G. 1 Wstępna Kaz**	**20 N. Syrop Hł. 4**	Kazimirz
5 P.	Fryderyka opata	21 Tymofteja	Pakosław
6 W.	Kolety panny	22 SS. mucz w E.	Wojsław
7 Ś.	*Such.* Tomasza †	23 Połykarpa	Bogowit
8 C.	Jana Bożego	24 Obr. hłaś. Joan.	Miłogost
9 P.	Franciszki pny †	25 Tarasia arch.	Mścisława
10 S.	40 męczenników	26 Porfyrya	Bożesław
11 N.	**G. 2 Sucha** Konst.	**27 N. 1 Post Hł. 5**	Ludosława
12 P	Grzegorza Wielk.	28 Wasyłyn	Swatosz
13 W.	Rozyny i Fryder.	29 Kasyanna	Niecisław
14 Ś.	Matyldy panny	1 **Marta.** Jawdok.	Bożena
15 C.	Longina męcz.	2 Fteodota	Długomir
16 P.	Lubina męcz.	3 Ewtroaia	Ojcosław
17 S.	Gertrudy panny	4 Harasyma pr.	Zbigniew
18 N.	**G. 3 Głucha** Edw.	**5 N. 2 Post Hł. 6**	Boguchwał
19 P.	Józefa Oblub.	6 42 mucz. w S.	Bohdan
20 W.	Eufemii i Klaudyi	7 Wasyłya mucz.	Polemir
21 Ś.	Benedykta opata	8 Fteofyłakta	Lubomira
22 C.	Oktawiana	9 SS. 40 mucz.	Godysław
23 P.	Wiktora męcz.	10 Kondrata	Zbisław
24 S	Gabryela arch.	11 Sofronya	Lubomira
25 N.	**G. 4 Śr. Zw. NPM.**	**12 N. 3 Post Hł. 7**	Więczysław
26 P.	Emanuela	13 Nykyfora	Świętobój
27 W.	Ruperta	14 Wenedykta	Bohdar bł.
28 Ś.	Sykstusa papieża	15 Ahapia mucz.	Krzesław
29 C.	Cyryla dyakona	16 Sawyna m.	Czcimisław
30 P.	Kwiryna męcz.	17 Aleksa pr.	Szukosław
31 S.	Balbiny panny	18 Kyryła arch.	Dobromira

M A R Z E C.

1. 1875. A. Durski mianowany naczelnikiem Sokoła lwow.
13. 1898. A. Barancewicz mianowany członkiem honorowym Sokoła stanisławowskiego.
15. 1899. † J. Krzyżanowski. chorąży Sokoła lwowskiego.
24 1889. I. Walne zgrom„ Czeskiej obce Sokolskiej.
25. 1867. I. Walne Zgromadzenie Sokoła lwowskiego.
27. 1862. Przyjęcie braterstwa w Sokole pragskim.

Kwiecień — Aprilij

Dni	Święta rzym.-kat	Święta grecko-kat.	Imiona słowiańskie
1 N.	**G. 5 Czarna Hug**	**19 G. 4 Post Hł. 8**	Zbigniew
2 P.	Franciszka z P.	20 Prep. Otec	Sudomir
3 W.	Ryszarda bisk.	21 Jakowa	Włatysław
4 Ś.	Izydora biskupa	22 Wasyłya	Mnożysław
5 C.	Wincentego Fer.	23 Nykona prep.	Bożywój bł.
6 P.	*7 boleści NPM.*	24 Zacharyi prep.	Świętobór
7 S.	Hermana	**25 Błah. P. Bohor.**	Przesław
8 N.	**G. 6 Kwiet.** Dyon.	**26 N. 5 Post. Hł. 1**	Radosław
9 P.	Maryi egip.	27 Matrony Sełun	Dybrosława
10 W.	Ezechiela pror	28 Iłaryone pr.	Gorysław
11 Ś.	Leona Wielkiego	29 Marka i Kir.	Jaromir
12 C.	*Wieczerza Pańska*	30 Joana Łyst.	Luboslaw
13 P.	*Wielki Piatek*	31 Ipatya ep.	Drzemysław
14 S.	*Wielka Sobota*	1 Aprył. Maryi	Myślimir
15 N.	**G. Wielkanoc**	**2 N. 6 Cwit Hł. 2**	Wacław bł.
16 P.	**Poniedz. Wielki**	3 Nykity Fteod	Nosisław
17 W.	Rudolfa biskupa	4 Josyfa prep.	Krasisław
18 Ś.	Apoloniusza m.	5 Fteodula	Gościsław
19 C.	Emmy wdowy	6 Czetwer wełyki	Włodzimierz
20 P.	Agnieszki Polic.	**7 Piatok wełyki**	Czesław m.
21 S.	Anzelma biskupa	8 Subota wełyka	Drogomił
22 N.	**G 1 Biała**	**9 Woskres Hosp.**	Strzeżymir
23 P.	Wojciecha biskup.	**10 Poned. Woskr.**	Wojciech św.
24 W.	Jarzego męcz.	**11 Wtorok. Woskr**	Jerzy św.
25 Ś.	Marka ewang.	12 Wasyłyja	Jarosław
26 C.	Kleta i Marcelina	13 Artemona	Spjtymir
27 P.	Peregryna wyzn.	14 Martyna	Bogufał
28 S.	Witalisa męcz.	15 Arystarcha	Żywisław
29 N.	**G 2 po Wielk. P.**	**16 N 1 Antyp. Hł. 1**	Sogosławt
30 P.	Katarzyny Sen.	17 Symeona pr.	Chwalisława

KWIECIEŃ.

1. 1881. Założenie „Przewodnika gimnastycznego".
5—15. 1896. Międzynarodowe gry olimpijskie w Atenach.
11. 1898. I. publiczne ćwicz kobiecych Tow. gimn. w Pradze.
12. 1899. Dr. A. Dzięłdzielewicz mianowany członkiem honorowym Sokoła lwowskiego.
12. 1899. I kraj. turniej szermierzy we Lwowie.
15. 1886. Zaprowadzenie stroju sokolego.

Maj — Maj

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta grecko-kat.	Imiona słowiańskie
1 W.	Filipa i Jakóba	18 Joanna prep.	Lubomir
2 Ś.	Zygmunta król.	19 Joana Weł.	Witymir
3 C.	*Znalezienie ś. †*	20 Fteodora Tr.	Świętosław
4 P.	Floryana męcz.	21 Januaria	Wieńczysław
5 S.	Piusa V. papieża	22 Fteodora Syk	Chocisław
6 N.	**G. 3 po Wielk.**	**23 N. 2 Myron II. 2**	Gościwit bł.
7 P.	Domiceli panny	24 Sawwy mucz.	Ludomiła
8 W.	Stanisława bisk.	25 Marka ewang.	Stanisław ś.
9 Ś.	Grzegorza	26 Wasyłyja	Bożerad bł.
10 C.	Izydora oracza	27 Symeona ep	Cierpimir
11 P.	Beatryksy panny	28 Jasona arch.	Ludowit
12 S.	Pankracego	29 Dewiat mucz.	Wszemił
13 N.	**G. 4 po Wiel. Ser.**	**30 N. 3 Rozł. II. 3**	Cichosław
14 P.	Bonifacego	1 **Maja.** Jeremyi	Dobiesław
15 W.	Zofii i 3 córek	2 Aftanazya	Strzeżysław
16 Ś	Jana Nepomucena	3 Tymofteja	Wieńczysł.
17 C.	Paschalisa wyz.	4 Pełahyi mucz.	Sławomir
18 P.	Feliksa spowied.	5 Iryny mucz.	Wszesław
19 S	Piotra Celestyna	6 Jowa Mnoh.	Krzesomyśl
20 N.	**G 5 po Wiel. Ber.**	**7 N. 4 Samar. II. 4**	Bronimir
21 P.	Heleny } *Dnie*	8 Joana Boh.	Przesława
22 W.	Julii p. } *krzyż.*	9 Isaji prep.	Wisława bł.
23 Ś.	Dezyder }	10 Symeona	Budziwoj
24 C.	**Wniebow. Pańskie**	11 Mokija	Tomira
25 P.	Urbana I. pap.	12 Jepyfanya ep.	Borysława
26 S.	Filipa Nereusza	13 Hłykeryi mucz.	Więcymił
27 N.	**G. 6 po Wielk. Jan.**	**14 N 5 Ślipor. Hł. 5**	Rusław
28 P	Wilhelma	15 Pachomyja w.	Jaromir
29 W.	Maksyma wyz.	16 Fteodora ośw.	Bogusława
30 Ś.	Feliksa papieża.	17 Andronika	Sulimir
31 C.	Petroneli panny	**18 Wozn. Hosp.**	Bożesława

M A J.

1. 1867. Dr Wenanty Piasecki obejmuje kierownictwo techniczne w Sokole lwowskim
1. 1873. Fr. Hochman z Pragi, obejmuje kierownictwo techniczne w Sokole lwowskim
12. 1899. † Dr. G. Sysak, członek Sokoła w Kołomyi
15. 1887. † Dr. J. Milleret, pierwszy prezes Sokoła lwow.
30. 1886 † Jan Dobrzański, prezes Sokoła lwowskiego
31. 1888. † Dr. Z Mroczkowski, prezes Sokoła stanisławow.

Czerwiec — Junius

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta grecko-kat.	Imiona słowiańskie
1 P.	Nikodema męcz	19 Patrykya	Swiętopełk
2 S.	Erazma bisk. †	20 Ftatateja	Ratysław
3 N.	**G. Zielone Świątki**	**21 N. 6 SS. Ot. Hł. 6**	Branmiła
4 P.	**Poniedz. Ziel. Św**	22 Wasyłyja	Litomił
5 W.	Florencyi	23 Mychajła	Dobromir
6 Ś.	*Such.* Norberta †	24 Symeona	Cichomir
7 C.	Roberta męcz.	25 Obr. hł. ś. Joan.	Wisław bł.
8 P.	Medarda bisk. †	26 Karpa ap.	Wyszosław
9 S.	Pryma i Fel	27 Subota zadusz	Sławój
10 N.	**G. 1 po Św. ś Trójcy**	**28 Sosz. św. Ducha**	Bogumił
11 P.	Barnaby apost.	**29 Poned. Sosz.**	Radomił
12 W.	Onufnego wyzn.	30 Isaakija	Wyszomir
13 Ś.	Antoniego z P.	31 Jeremia	Chotymir
14 C.	**Boże Ciało**	**1 Junyi.** Justyna	Przedzimir
15 P.	Wita i Modesta	2 Nykyfora	Witołd
16 S.	Franciszka Reg.	3 Łukyłyana	Budzimir
17 N.	**G. 2 po Św. Ad.**	**4 N. 1 W. Ś Ś.**	Drogomysł
18 P.	Marka i Marcel.	5 Dorofteja	Długosław
19 W.	Gerwazego Prot.	6 Hyłariona	Borzysław
20 S.	Sylweryusza	7 Fteodota	Bogna św.
21 C.	Alojzego Gonzagi	8 Fteodora Str.	Domysław
22 P.	*Serce Jezusa*	9 Kyryła arch.	Broniwój
23 S.	Zenona biskupa	10 Tymofteja m.	Wanda
24 N.	**G. 3 po Św. J. Ch.**	**11 N 2 Tiło Ch. Hł. 7**	Janisław
25 P.	Prospera biskupa	12 Onufryja prep.	Włastymił
26 W.	Jana i Pawła	13 Akiłyny	Rozmysław
27 Ś.	Władysława kr.	14 Ełyseja	Władysław
28 C.	Leona II. pap. †	15 Amosa pr.	Zbroisław
29 P.	**Piotra i Pawła**	16 Tychona	Wyszomir
30 S.	Wspom. ś. Paw.	17 Manuya	Cichosław

CZERWIEC.

18. 1882. I. Zlot sokolstwa czeskiego i 20-letni obchód. założ. Sokoła w Pradze.

18. 1871. Jan Dobrzański wybrany prezesem.

23. 1893 † Fr. Hochman, w Zagrzebiu.

27—29. 1891. II. Zlot wszechsłowiański w Pradze z współudziałem polskich sokołów. 2500 ćwicząc. 5600 uczest. 241 zast. 206 Tow.

28—30. 1895. III. Zlot sokołów czeskich w Pradze 4271 ćwicz. 7366 uczest. 421 zast 345 Tow.

Lipiec — Julius

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta grecko-kat.	Imiona słowiańskie
1 N.	**G. 4 po Św. Teob.**	**18 N. 3 po So Hł. 2**	Bogusław
2 P.	*Nawiedzenie NPM.*	19 Judy apost.	Ojcomił
3 W.	Heliodora	20 Meftodyja	Miłosław
4 Ś.	Józefa Kalasant.	21 Julyana mucz	Welisław
5 C.	Filomeny panny	22 Jewsewyja	Prokop
6 P.	Izajasza proroka	23 Ahrypyny	Izasław
7 S.	Pulcheryi panny	**24 Rożd sw. Joana**	Krasnoroda
8 N.	**G. 5 po Św. J. z D.**	**25 N. 4 po So. Hł. 5**	Chwalimir
9 P.	Cyryla biskupa	26 Dawyda Ftes.	Strachota
10 W.	Amalii panny	27 Samsona	Radziwój
11 Ś.	Pelagii męcz.	28 Kyra i Joana †	Olga św.
12 C.	Henryka	**29 Petra i Pawła**	Tolimir bł.
13 P.	Małgorzaty pny	30 Sobór śś. 12 Ap.	Radomiła
14 S.	Bonawetury ap.	1 Julij Kos. i D.	Dobrogost
15 N.	**G. 6 po Św. Roz. A**	**2 N. 5 po So. Hł. 4**	Radosław
16 P.	*NPM. Szkakplerznej*	3 Jakynfta	Dzierżysław
17 W.	Aleksego wyz.	4 Andreja	Dzierżykraj
18 Ś	Szymona z Lip.	5 Aftanazya	Unisław
19 C.	Winc. z Pauli	6 Syzona Wełyk.	Wodzisław
20 P.	Czesława i Kas.	7 Ftomy prep.	Czesław
21 S	Praksedy pny	8 Prokopija m.	Stosław i D.
22 N.	**G. 7 po Św. M. M.**	**9 N. 6 po So. Hł. 5**	Bolesława
23 P.	Apolinarego	10 S S. 45 Mucz	Zelisław
24 W.	Krystyny	11 Jewtymyja	Lubomira
25 Ś	Jakóba apost.	12 Prokła	Sławosz
26 C.	Anny Mat. Mar.	13 Sobór ś. Hawr	Mirosława
27 P.	Natalii panny	14 Akyły ap.	Wszebor
28 S.	Inocentego pap.	15 Kyryka Woł.	Świętomir
29 N.	**G 8 po Św. Marty**	**16 N. 7 po So. Hł. 6**	Cierpisława
30 P.	Abdona i Senny	17 Martyny w. m.	Zdobysław
31 W.	Ignacego Lojoli	18 Jemyłyana	Ludomir

L I P I E C.

2. 1899. Budowanie gmachu Sokoła w Rohatynie.

7. 1868. Wycieczka Sokoła lwowskiego do Poznania.

18. 1887. † Agaton Giller.

Sierpień — Augustus

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta grecko-kat.	Imiona słowiańskie
1 Ś.	Piotra w okowach	19 Makryny	Bolisław
2 C.	*NPM. Anielskiej*	20 Iłyi pror.	Świętosława
3 P.	Znal. ś Szczepana	21 Symeona	Letosław
4 S.	Dominika wyzn.	22 Maryi Mahdał	Ostromir bł.
5 N.	**G. 9** po Św. *NPM. S.*	23 **N. 8 po So. Hł. 7**	Stanisław ś.
6 P.	*Przemien. Pańskie*	24 Chrystyny	Chlebosław
7 W.	Kajetana wyz.	25 Uspen. ś. Anny	Oleh św.
8 Ś.	Cyryaka wyż.	26 Jermołaja	Niezamyśl
9 C.	Romana i Sek.	27 Panałejmona	Borys i Chl.
10 P.	Wawrzyńca m.	28 Prochora i Nik.	Wawrzyniec
11 S.	Zuzanny panny	29 Kałynyka	Włodzimira
12 N.	**G. 10** po Św. Kl.	30 **N. 9 po So. Hł. 8**	Sława bł.
13 P.	Hipolita męcz.	31 Jewdokima	Rosław
14 W.	Euzebiusza m. †	1 Awh Prois. ś. K.	Dobrowój
15 Ś.	**Wniebowz. NPM.**	2 Stefana	Jacław św.
16 C.	Rocha wyznawcy	3 Izaakija	Domorad
17 P.	Liberata op.	4 7 Otrok w Efez	Miron św,
18 S.	Heleny szwed.	5 Ewsychnia	Bronisława
19 N.	**G. 11** po Św. Ben.	6 **N. 10 Pr. Hosp.**	Bolesław
20 P.	Stefana króla	7 Dometya pr.	Sobiesław
21 W.	Joanny Frem	8 Jemyłyana	Kazimira
22 Ś.	Filiberta opata	9 Mafteja ap.	Radomił
23 C.	Filipa biskupa	10 Ławrentyja	Cichomił
24 P.	Bartłomieja ap.	11 Jewpła ap.	Cieszymir
25 S.	Ludwika króla	12 Fotya mucz	Namysław
26 N.	**G. 12** po Św. Zefir	13 **N 11 po So. Hł. 2**	Włastymiła
27 P.	Przenies. ś. Kaz	14 Mycheja pr.	Przedzisław
28 W.	Augustyna bisk.	15 **Uspen Bohor.**	Wyszomir
29 Ś.	Ścięcie ś. Jana C.	16 Nerukoł. Obr	Racibor bł
30 C.	Róży z Limy	17 Myrona m.	Szczęsny ś.
31 P.	Rajmunda wyz.	18 Flora i Ławra	Świętosław

SIERPIEŃ.

8. 1894. † Dr. M. Tyrsz, chwała Sokolstwa czeskiego

17. 1884. Wycieczka Sokołów czeskich i polskich do Krakowa.

31. 1870. Zawiązanie pierwszego grona nauczyc. w Sokole lwowskim, pod przewodnictwem Fr. Hochmana

Listopad — November

Dni	Święta rzym.-kat.	Święta grecko-kat.	Imiona słowiańskie
1 C.	**Wszyst. Świętych**	19 Joiła pror.	Warcisław
2 P.	*Dzień zaduszny*	20 Artemija	Witymir
3 S.	Huberta biskupa	21 Iłaryona	Chwalisław
4 N.	**G. 22 po Św. Kar.**	22 **N. 21 po S. Hł. 4**	Mściwój
5 P.	Elżbiety męcz	23 Jakowa	Sławomir bł.
6 W.	Leonarda wyz.	24 Arefty	Wszewład
7 Ś.	Herkulana	25 Markiana	Żytomir
8 C.	4 Koronatów	26 **Demetrya**	Sędziwój
9 P.	Teodora m.	27 Nestora m.	Bogodar
10 S	Andrzeja z Awel.	28 Terentya m	Ludomir
11 N.	**G. 23 po Św. Mar.**	29 **N. 22 po S. Hł. 5**	Spitosław
12 P.	Marcina papieża	30 Zynowija m.	Nowosław
13 W.	Eugeniusza	31 Stachy ap	Wszerad
14 Ś.	Serafina wyz	1 **Noj. Kos. i D,**	Wodzimir
15 C.	Leopolda wyz.	2 Akindyna m.	Przybysław
16 P.	Otmara opata	3 Akapsyny m.	Radomir
17 S.	Salomel panny	4 Joannyka pr.	Zbisław
18 N.	**G. 24 po Św. St. K.**	5 **N. 23 po S. Hł. 6**	Stanisław K.
19 P.	Elżbiety król.	6 Pawła archep.	Drogomira
20 W.	Feliksa de Wal.	7 Jerona	Sędzimir
21 Ś.	*Ofiarowanie NPM.*	8 **Sob. ś. Mychaiła**	Sław
22 C.	Cecylii panny	9 Onysifora m.	Wszemiła
23 P.	Klemensa papieża	10 Erasta ap.	Miływój
24 S.	Emilii i Jana od †	11 Myny mucz	Dorosław
25 N.	**G. 25 po Św. Kat.**	12 **N. 24 po S. Hł. 7**	Chwalimira
26 P	Konrada męcz.	13 Joana Złot.	Lechosław
27 W.	Wirgiliusza	14 Fyłypa ap.	Tomir
28 Ś	Krescentego	15 Hurya i Sams.	Gościsław
29 C.	Saturnina męcz	16 Mafteja ap.	Przemyśl
30 P.	Andrzeja apost.	17 Hryhoryja N.	Ludosław

LISTOPAD.

10. 1898. † Dr. A Rawicz Gawroński. b. pr. Sokoła w Gródku.
25. 1898 † M. Baranowski, prezes Tow. naucz. lwowskich oddziału Sokół II.
29. 1894. Sokół w Kamionce stawia krzyż pamiątkowy dla męczenników w Krożach.
15. 1865. † J. Fügner. założyciel sokolstwa.
16. 1867. Sokół lwowski zawiązuje ochotniczą straż pożarną.
12. 1897. Otwarcie własnej krytej ujeżdżalni Sokoła lwow.

Grudzień — December

Dni	Święta rzym.-kat	Święta grecko-kat.	Imiona słowiańskie
1 Ś.	Eligiusza bisk.	18 Platona	Samosława
2 N.	**G. 1 Adw.** Bibian	**19 N 25 po S Hł 8**	Szulisław
3 P.	Franciszka Ksaw	20 Hryhorya Dek.	Wislimir
4 W.	Barbary panny	**21 Wowed. Bohor.**	Lubomiła
5 Ś.	Sabby opata	22 Fyłymona	Spitosława
6 C.	Mikołaja bisk.	23 Amfyłokia	Jarogniew
7 P.	Ambrożego	24 Ekateryny	Ludomyśl
8 S	**Niep. Pocz. NPM.**	25 Kłymenta	Boguwola
9 N,	**G. 2 Adw.** Leok.	**26 N. 26 po S. Hł. 1**	Weszława
10 P.	*NPM. Loretańskiej*	27 Jakowa mucz.	Radzsława
11 W.	Damazego pap.	28 Stefana m.	Wojmir
12 Ś	Aleksandra żoł.	29 Paramona	Wolidar
13 C.	Lucyi i Otyli	30 Andreja ap.	Władysława
14 P.	Nikaz i Spiryd.	1 **Dekem.** Nauma	Sławiflor
15 S.	Fortunata	2 Awakuma	Wolimir
16 N.	**G. 3 Adw.** Adel.	**3 N. 27 po S Hł. 2**	Zdosława
17 P.	Łazarza biskupa	4 Warwary m.	Żyrosław
18 W	Gracyana męcz.	5 Sawwy Oś	Wszemi
19 Ś.	*Such.* Nemez. †	**6 Nykołaja ep.**	Mścigniew
20 C.	Teofila męcz.	7 Amwrozya	Bogumiła
21 P.	Tomasza apost. †	8 Patapia pr.	Tomisław
22 S.	Zenona męcz †	**9 Zaczat. Bohor.**	Drogomir
23 N.	**G. 4 Adw.** Wiktor.	**10 N. 28 po S. Hł. 3**	Sławomira
24 P	Ad. i Ewy *Wig.* †	11 Danyiła	Godysława
25 W.	**Boże Narodzenie**	12 Spirydyona	Grzmisława
26 Ś.	**Szczepana męcz.**	13 Ewitrachia	Wróciwój
27 C.	Jana ewang.	14 Ftyrsa mucz.	Radomyśl
28 P.	Młodzianków m.	15 Jełewteryja	Godzisław
29 S.	Tomasza biskupa	16 Ahhea	Gosław bł.
30 N.	**G. po B. N.** Dawida	**17 N 29 po S Hł. 4**	Ludomił
31 P.	Sylwestra	18 Sewastyana	Lassota

GRUDZIEŃ.

1. 1881. Powtórne zawiązanie grona naucz. w Sokole lwowskim pod przewodnictwem Durskiego.

10. 1896. † F. Bieńkowski, twórca boiska I. zlotu.

27. 1896. † W. Zbyszewski, prezes Sokoła w Rzeszowie.

Kalendarz astronomiczny.

Obraz ogólny na rok 1900.

Rok 1900 jest pod względem astronomicznym i fizycznym rokiem zwyczajnym, mającym dni 365 i zaczyna się w stosunkach kalendarzowych dnia 1. Stycznia o północy.

Panującym płanotą w roku 190 jest Merkury.

Wedle długoletnich doświadczeń rok ten należący pod panowanie płanety Merkurego będzie w ogólności więcej suchy i zimny, niż wilgotny i żyzny. — Prawdopodobnie więc wiosna aż do końca będzie sucha i zimna; lato dżdżyste; jesień sucha z wczesnymi przymrozkami, a zima mroźna i śnieżna.

W roku tym wszystko prawie się udaje.

Zaćmienia przypadające w roku 1900.

W roku 1900 przypadają dwa zaćmienia słońca i jedno zaćmienie księżyca, z których tylko pierwsze zaćmienie słońca w naszych okolicach widziane będzie.

I. Zaćmienie słońca dnia 28. Maja zaczyna się o godzinie 1 minut 46 popołudniu, a kończy się o godzinie 7 minut 9. — Widzialne będzie w północnej i środkowej Ameryce, w północnej części Oceanu atlantyckiego i graniczących z tymże częściach północnego morza lodowatego, w północnozachodniej Afryce, w Europie i w zachodniej Azyi.

II. Zaćmienie księżyca dnia 13 Czerwca, zaczyna się o godzinie 4 minut 57 rano, a kończy

się o godzinie 5 minut 4. — Widzialne będzie w zachodnich stronach Europy, w zachodniej Afryce, na Oceanie atlantyckim, w Ameryce z wyjątkiem północno-zachodnich stron, w południowo-zachodniej stronie Oceanu wielkiego i w południowych okolicach podbiegunowych.

III. Zaćmienie słońca pnia 22. Listopada, zaczyna się o godzinie 5. minut 53 rano, a kończy się o godzinie 11 minut 53 — Widzialne będzie w południowej Afryce, na Oceanie indyjskim, w Australii i na archipelagu sudajskim.

Przybliżona wartość monet zagranicznych

podana w austr. walucie koronowej.

Ameryka północna, Stany zjednoczone: 1 dolar = 100 censt = 4 kor. 92 gr.
Argentyna rep.: 1 peso = 4 kor. 75 gr.
Bułgarya: 1 Leh = 100 stolinki = 95 gr.
Dania, Norwegia i Szwecya: 1 korona = 100 oere = 1 kor 32 gr.
Egipt: 1 piaster = 100 cent. (40 para po 3 aspry) = 22 gr.
Francya, Belgia i Szwajcarya: 1 frank 100 centimów = 95 gr.: 1 pięciofrankówka = 4 kor. 75 gr.
Grecya: 1 drachma = 105 lept. = 85 gr.
Hiszpania: 1 peseta = 100 centisimi = 95 gr.
Niderlandy: 1 reński = 100 cents = 1 kor. 98 gr.
Niemcy: 1 marka = 100 fenigów = 1 kor. 17 gr.
Persya: 1 toman 10 kran = 9 kor. 75 gr.
Portugalia: 1 milreis = 1000 reis = 5 kor 31 gr.
Rossya: 1 rubel sr. = 100 kopiejek = 3 kor. 80 gr.

Rumunia: 1 lei = 100 bani = 95 gr.
Serbia: 1 dinar = 100 para = 95 gr.
Turcya: 1 piaster = 100 cents. (4 para po 9 aspry) = 22 gr.
Wielka Brytania: 1 funt szterlingów = 20 szylingów po 12 pensów = 24 kor.
Włochy: 1 lira = 100 centisimi = 95 gr.

Należytości stemplowe.

Skala I.

Weksle i asygnaty.

	do *K.*	*K.*
nad	150	—·10
150	300	—·20
300	600	—·40
600	900	—·60
900	1.200	—·80
1.200	1.500	1·—
1.500	1.800	1·20
1.800	2.100	1·40
2.100	2.400	1·60
2.400	2.700	1·80
2.700	3.000	2·—
3.000	6.000	4·—
6.000	9.000	6·—
9.000	12.000	8·—
12.000	15.000	10·—
15.000	18.000	12·—
18.000	21.000	14·—
21.000	24.000	16·—
24.000	28.000	18·—

i t. d. za każde następne 3.000 kor. o 2 kor. więcej licząc kwoty niżej 3.000 za pełne.

Skala II.

Kwity dokumenta w sprawach karnych.

	do *K.*	*K.*
nad	40	—·14
40	80	—·26
80	120	—·38
120	200	—·64
200	400	1·26
400	600	1·88
600	800	2·50
800	1.600	5·—
1.600	2.400	7·50
2.400	3.200	10·—
3.200	4.000	12·50
4.000	4.800	15·—
4.800	6.400	20·—
6.400	8.000	25·—
8.000	9.600	30·—
9.600	10.120	35·—
10.120	12.800	40·—
12.800	14.400	45·—
14.400	16.000	50·—

Nad 16.000 kor każde 800 kor. o 2 kor. 50 gr. więcej, licząc kwoty niżej 800 kor. za pełne.

Skala III.

Ugody pożyczkowe, kontrakty służbowe i kwity na wygrane loteryjne.

	do *K.*	*K.*
nad	20	—·14
20	40	—·26
40	60	—·38
60	100	—·64
100	200	1·26
200	300	1·88
300	400	2·50
400	800	5·—
800	1.200	7·50
1.200	1.600	10·—
1.600	2.000	12·50
2.000	2.400	15·—
2.400	3.200	20·—
3.200	4.000	25·—
4.000	4.800	30·—
4.800	5.600	35·—
5.600	64.00	40·—
6.400	7.200	45·—
7.200	8·000	50·—

Nad 8.000 kor. każde dalsze 400 kor. o 2 kor. 50 gr. więcej, licząc kwoty niżej 400 kor. za pełne.

NOWA TARYFA POCZTOWA

wchodząca w życie z dniem 1. stycznia 1900.

Uwaga: *K* = korona, *h* = halerz (Heller).

I. Opłata za listy wynosi:

W miejscu nadania i do miejscowości należących do okręgu doręczeń poczty nadawczej do wagi 20 gramów 6 *h* za list opłacony, 12 *h* za nieopł., zaś nad 20 do 250 gr. 12 *h* za list opł., 18 *h* za nieopł., do wszystkich innych miejscowości Austryi, Węgier, Bośnii i Hercogowiny do 20 gr. 10 *h* za list opł., 20 *h* za nieopł, a nad 20 do 250 gr. 20 *h* za list opł., 30 *h* za nieopł.; do Niemiec do 15 gr. 10 *h*, nad 15 do 250 gr. 20 *h*; do Serbii za każde 15 gramów lub część tychże 15 *h*; do Czarnogóry za każde 15 gr. lub część tychże 10 *h*; do innych państw w Europie i do zaeuropejskich krajów za każde 15 gr. lub część tychże 25 *h*. — Za niedostatecznie przez nadawcę ofrankowane listy z Austryi, Węgier, Bośnii i Hercogowiny opłaca się różnicę między wartością naklejonych marek listowych a taksą przypadającę za list nieopłacony wedle niniejszej taryfy; za takie same listy z innych krajów pobiera się opłatę w podwójnej wysokości brakujących (według taryfy) marek.

II. Opłata za karty korespondencyjne:

W miejscu i do wszystkich miejscowości w Austryi, Węgrzech, Bośnii, Hercogowinie, tudzież w Niemczech i Czarnogórze 5 *h* za pojedyńczą, 12 *h* za podwójną kartę, tj. z opłaconą odpowiedzią; do innych państw w Europie i do zaeuropejskich 10 *h* za pojedyńczą, 20 *h* za podwójną kartę. — Za nieopłacone karty koresyondencyjne płaci się podwójną

taksę (powyżej wyrażoną). od niedostatecznie omarkowanych kart korespondencyjnych pobiera się podwójną kwotę brakującej opłaty.

III. Opłata za druki:

Druki mają być z góry opłacone (markowane), gdyż w razie całkowitego braku opłaty nie będą wcale ekspedyowane. — W razie niedostatecznego omarkowania pobiera się od odbiorcy podwójną kwotę brakującej opłaty, która wynosi do wszystkich miejsc w Austryi, Węgrzech Bośnii, Hercegowinie i w Niemczech do 50 gr. 3 *h*, nad 50—100 gr. 5 *h*, nad 100—250 gr. 10 *h*, nad 250—500 gr. 20 *h*, nad 500 gr. do 1 klg. 30 *h*, do innych krajów w Europie i do zaeuropejskich za każde 50 gr. 5 *h*.

IV. Opłata za gazety i czasopisma, tudzież za druki dołączone do tychże.

Opłata za gazety (czasopisma) wysyłane przez wydawców do abonentów wynosi 2 *h* od każdego egzemplarza bez różnicy wagi, jeżeli pismo najmniej dwa razy w tygodniu wychodzi. Za każdy egzemplarz pisma wychodzącego najmniej dwarazy w miesiącu również opłaca się 2 *h*, jednakowoż tylko w granicach 250 gr. wagi. — Jeżeli numer waży wiącej jak 250 gr. lub jeżeli pismo wychodzi rzadziej jak dwa razy w miesiącu, to opłata wynosi po 2 *h* od każdych 100 gr. lub część tychże licząc każdy egzemplarz osobno.

Wydania wieczorne i poranne tejże samej gazety, z tego samego lub poprzedniego dnia, lub dodatki wysyłane pod jedną i tą samą opaską, nie podlegają osobnej opłacie bez względu na to, czy dodatek można ambonować osobno lub nie.

Przepisy telegraficzne.

Należytości za depesze w Austryi wynoszą za każde słowo lub lub liczbę z 5 cyfer 3 ct.	Taksa zasadnicza	Taksa słowna
	groszy	
Do Anglii i Irlandyi via Niemcy .	60	26
„ Belgii via Niemcy	60	22
„ Francyi	60	16
„ Hiszpanii via Włochy.	60	28
„ Niemiec		6
„ Norwegii via Niemcy	60	32
„ Portugalii via Francya	60	34
„ Rosyi europ. via Rumunia . .	60	24
„ Szwecyi via Niemcy	60	24
„ Szwajcaryi	60	8
„ Serbii via Węgry lub Bośnia .	60	8
„ Turcyi via Bośnia	60	40

Depesza spóźnioną jest wtenczas, jeżeli później nadeszła do miejsca przeznaczenia, jak gdyby to pocztą nastąpić mogło, w ogóle jeżeli w Europie w przeciągu 48 a po innych części świata w 144 godzinach do miejsca przeznaczenia nie nadejdzie.

Reklamacyę wnieść można do urzędu nadawczego lub do urzędu w miejscu przeznaczenia: podanie w tym celu nie ulega ostęplowaniu.

Tabela porównaweza miar drogowyeh.

Francya: kilometr	Anglia i Ameryka półn. mila	Mila morska	Rosya: wiorstra	Prusy i Dania mila	Mila niemiecka lub geograficzna	Mila austryacka	Hiszpania: legwa (mila)	Portugalia: legwa (mila)	Północno niemiecka mila
1	0·621	0·539	0·937	0·133	0·135	0·132	0·150	0·200	0·133
1·609	1	0·868	1·509	0·214	0·217	0·212	0·241	0·322	0 215
1·855	1·153	1	1·139	0·246	0·250	0·245	0·277	0 371	0·247
1·067	0·663	0·575	1	0·142	0·144	0·141	0·160	0·213	0 142
7·532	4·681	4·060	7·061	1	1·015	0·993	0·126	1·506	1·004
7·420	4·611	4·000	6·956	0·985	1	0·978	0·110	1·484	0·989
7·586	4.714	4·089	7·111	1·007	1·022	1	1·134	1·517	1.011
6·687	4·155	3·605	6·269	0·888	0·903	0·882	1	1·337	0·981
5·000	3·107	2·695	4·487	0·664	0·674	0·659	0·748	1	0 666
7·500	4·660	4·043	7·031	0·996	1·011	0·989	1·102	1·500	1

ZJAZDY SOKOLE.

1892. 5 czerwca. I. Zjazd delegatów sokolich i zawiązanie „Związku polskich gimn. Tow. sokolich" we Lwowie.
1893. 14. maja. I. walne Zgromadzenie delegatów Związku we Lwowie.
1894. 15. lipiec. Zjazd del. sok. we Lwowie.
1895. 17. stycznia. Zjazd delegatów Związku Sokołów Wielkopolskich w Poznaniu.
— 25. stycznia. I. Zjazd Związku Sokołów polsk. w Ameryce, w Chicago.
— 30. Czerwca. III. Zjazd. del. Związku sokolstwa polskiego w Przemyślu.
1896. 28–29. czerwca. IV Zjazd del. Związku sokolstwa polskiego w Krakowie.
— 16. sierpnia. Walne zebranie deleg. Związku w Niemczech. Zebranie uchwala, że każdy Sokół obowiązany jest do 25. roku życia brać udział w ćwiczeniach gimnastycznych.
1897. 7. czerwca V. Zgromadzenie delegatów Związku w Stanisławowie.
1898. 5. czerwca. VI. Zjazd del. Związku w Rzeszowie.
1899. 4. czerwca. VII. Zjazd deleg. Związku w Tarnopolu.
— 19. stycznia. Zjazd. deleg. Związku polsk. gimn. Tow. sokolich w Poznaniu.

ZLOTY SOKOLE.

1892. 4–6 czerwca. I. Zlot sokolstwa polskiego i 25. letni obchód założenia Sokoła lwowskiego. 600 ćwicz., 60 zast., 2.500 uczestników, 40 towarzystw.

1893. 21.—22. maja. Zlot Sokołów w Tarnopolu.
1. lipiec. Zlot okręgowy w Inowrocławiu.

1894. 15—16 lipca. II. Zlot Sokołów polskich we Lwowie w czasie wystawy. 900 ćwicz. 2.500 uczestników, 71 zast., 70 Tow.

1895. 30 czerwca. I. Zlot okr. w Przemyślu.
11. sierpień. Zlot okręg. środk. w Szamotułach.

1896. 28.—29. czerwca. III. Zlot Sokolstwa polskiego w Krakowie. 700 ćwiczących, 3000 uczestników, 70 Tow.
— 2. sierpień. Zlot Sokolstwa polsk. w Stanach Zjedn. półn. Ameryki. 800 uczestn., 60 ćwiczących, 8. Tow.
— 16. sierpnia. III. Zlot Sokolstwa Wielkopolskiego w Poznaniu. 1.000 uczestn., 260 ćwicz. 30 Tow.

1897. 7. czerwca. I. Zlot okr. krakowskiego w Wadowicach, uczest. 220, ćw. 128.
— 7. czerwca. I. Zlot okr. stanisławowskiego.
— 3. lipiec. III. Zlot Związku Sokołów polsk. w Stanach Zjednoczonych w Sout-Bend.
— 11. lipiec. Zlot okręgowy w Chełmży.
— 1. sierpień. Zlot okr. środk. w Śremie.
— 5. wrzesień. Zlot okr. w Miłosławiu.
— 12. wrzesień. Zlot okr. w Inowrocławiu.

1898. 3. lipiec. I. Zlot okr. w Stryju. 160 ćwicz., 220 uczestników.

— 3. lipiec. Zlot okręgu środkowego w Kościanie.

1898. 14. lipiec. Zlot w Miedzyrzeczu wałoskiem. 100 rocznica urodzin Palacky'ego).

— 4. czerwca. I. Zlot VI. okręgu. 120 uczestników. 108 ćwiczących.

— 29. czerwiec. II. Zlot I. okr. w Bochni. 215 uczestn.

— 2.—4. lipca. IV. Zlot Związku Sokołów polskich w Ameryce w Buffalo.

— 3. lipca. II. Zlot IV. okręgu w Jaworowie.

— 23. lipca. Zlot okr. zach. w Charlottenburgu.

— 21—22. maj. II. Zlot VII. okr. w Kołomyi. 172 ćwicz., 202 uczestników.

Przepisy dla Tow. sokolich
uchwalone przez Wydział Związku.

Regulamin pochodowy
la związkowych gimnastycznych towarzystw sokolich.

§. 1. *Odróżnia się pochody:*
I. *a)* zwykłe, *b)* uroczyste;
II. *a)* gniazd, *b)* Okręgów, *c)* Związku.

§. 2. *Zasady pochodów zwykłych:*

a) uszykowanie czwórkowe, regulaminem rozkazów do ćwiczeń rzędowych" przepisane;

b) wykluczenie wszelkich odszczególnień reulaminem odznak nieuwzględnionych;

c) wykluczenie ułomnych i kobiet;

d) przy zlotach okręgowych i związkowych nosi się odrębność gniazd;

e) sztandar — jeżeli prezes zarządzi.

§. 3. *Pochody uroczyste są zasadą przy ystępach publicznych.*

O zastosowaniu ich orzekają obnośne Wyziały.

§. 4. *Zasady ogólne pochodów uroczystych:*

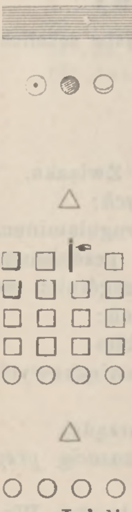
a) uszykowanie kolumn plutonowe, wyjątkowo czwórkowe;

b) sztandar rozwinięty (w czasie opadów w futerale):

c) wykluczenie ułomnych i kobiet.

§. 5. *Sztandar występuje, jeżeli w pochodzie bierze udział najmniej 24 druhów.*

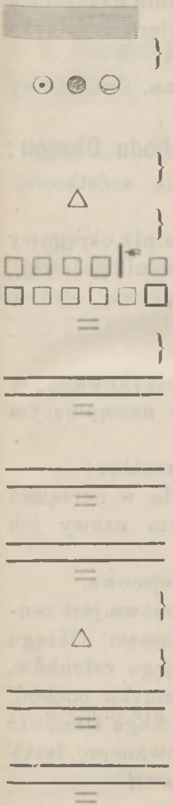
§ 6. Porządek zwykłego pochodu gniazda:

Muzyka w kolumnie szóstkowej.
10 kroków.
Prezes, naczelnik i przyboczny (naczelnik po lewej, przyboczny po prawej stronie prezesa).
6 kroków.
Drużynowy.
4 kroki.
Sztandar (na 2 giem miejscu prawego skrzydła pierwszej czwórki) i członkowie Wydziału.
Druhowie czwórkami.
6 kroków.
Drużynowy.
4 kroki.
Druhowie czwórkami i t d.

Jeżeli jest tylko jedna drużyna, drużynowy odpada.

§. 7. Porządek uroczystego pochodu gniazda:

Muzyka w kolumnie szóstkowej.

} 10 kroków.

Prezes, naczelnik i przyboczny (naczelnik po lewej, przyboczny po prawej stronie prezesa).

} 6 kroków.

Drużynowy.

} 4 kroki.

Sztandar (na 2-giem miejscu prawego skrzydła pierwszego rzędu), członkowie Wydziału i plutonowy.

} 3 kroki.

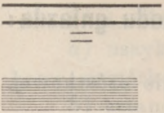
Dalsze trzy plutony I-szej drużyny.

} 6 kroków.

Drużynowy.

} 4 kroki.

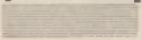
II. drużyna i t. d.

Konnica w uszykowaniu wskazanem okolicznościami otwiera i zamyka pochód.

Jeżeli jest tylko jedna drużyna, drużynowy odpada.

§. 8. **Porządek uroczystego pochodu Okręgu:**

Muzyka w kolumnie szóstkowej.

} 10 kroków.

Prezes Okręgu, naczelnik okręgowy i przyboczny (naczelnik po lewej), przyboczny po prawej stronie prezesa).

} 6 kroków.

Gniazda okręgowe uszykowane jak w §. 7. a to w następującym porządku:

a) gniazdo centralne;

b) inne gniazda w porządku abecadłowym nazwy ich siedziby;

c) gniazdo miejscowe.

Jeżeli gniazdo miejscowe jest centralnem, za prezesem Okręgu kroczy połowa jego członków, druga połowa zamyka pochód.

Gniazda, które nie mogą stanowić plutonu zorganizowanego, łączą się w jeden oddział.

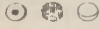
Przy pochodach okręgu znosi się odrębność gniazd.

Konnica jak w §. 7.

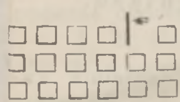
§. 9. Porządek uroczystego pochodu Związku:

Muzyka.

} 10 kroków.

Prezes Związku, naczeinik związkowy i przyboczny (naczelnik po lewej) przyboczny po prawej stronie prezesa).

Wydział Związku w plutonie dwu- lub trzyrzędowym.

Prezesi okręgów a względnie gniazd, którzy są zarazem wydziałowymi Związku, zajmują w pochodzie miejsce przy sztandarze Związku, a w takim razie zastępcy ich stają na czele dotyczących okręgów a względnie gniazd.

} 6 kroków.

Okręgi numerowym swym porządkiem, uszykowane jak w §. 8.

Okręg, w którego terytoryum odbywa się Zlot związkowy, kroczy zawsze na końcu (§. 8.),

Konnica jak w §. 7.

Regulamin odznak służbowych

dla związkowych gimnastycznych towarzystw sokolich.

§. 1. Odznaki służbowe są dwojakie:

a) u uroczystych strojów sokolich;

b) u strojów sokolich ćwiczebnych.

§. 2. Obowiązek używania i noszenia odznak służbowych mają:

I. Przy występach gniazd:

a w strojach uroczystych:

1. prezes towarzystwa i 2. naczelnik zawsze; 3. chorąży. 4. przyboczny – o ile pełnią służbę;

b) w strojach ćwiczebnych:

naczelnik i przyboczny.

II. Przy występach okręgowych:

a) w strojach uroczystych:

1. prezes Okręgu, 2. prezesowie gniazd, 3. naczelnik okręgowy, 4. naczelnicy gniazd zawsze;

5. chorążowie, 6. przyboczni — o ile pełnią służbę;

b) w strojach ćwiczebnych:

1. naczelnicy gniazd, 2. przyboczni.

Naczelnik okręgowy i przyboczni pełnią podczas ćwiczeń służbę *w stroju uroczystym.*

III. Przy występach związkowych:

a) w strojach uroczystych:

1. prezes Związku, 2. prezesowie Okręgów, 3. prezesowie gniazd, 4. naczelnik związkowy, 5. naczelnicy okręgowi, 6. naczelnicy gniazd zawsze, 7. chorążowie, 8. przyboczni — o ile pełnią służbę;

b) w strojach ćwiczebnych:

1. naczelnicy okręgowi, 2. naczelnicy gniazd.

Naczelnik związkowy i przyboczni pełnią podczas ćwiczeń służbę *w stroju uroczystym.*

§. 3. Odznaki służbowe są następujące:

I. W uroczystych strojach sokolich nosza na lewem ramieniu:

a) prezes Związku przepaskę amarantowo-biało-amarantową 10 *cm* szeroką;

b) prezesowie Okręgów przepaskę amarantowo-białą 10 *cm* szeroką;

c) prezesowie Gniazd przepaskę amarantową 10 *cm* szeroką;

d) naczelnik związkowy przepaskę niebiesko-biało-niebieską 10 *cm* szeroką i trąbkę 14 *cm* długą, jednogłosową, przewieszoną na sznurku barwy sznurów czamary przez lewe ramię pod czamarą; strój trąbki wyższy niż na *c*;

e) naczelnicy okręgowi przepaskę niebiesko-białą 10 *cm* szeroką i trąbkę 14 *cm* długą, jednogłosową, przewieszoną na sznurku barwy sznurów czamary przez lewe ramię pod czamarą; strój trąbki na *c*;

f) naczelnicy gniazd przepaskę niebieską 10 *cm* szeroką i trąbkę 14 *cm* długą, jednogłosową, przewieszoną na sznurku barwy sznurów czamary przez lewe ramię pod czamarą; strój trąbki na *c*;

g) chorążowie szarfę amarantową 15 *cm* szeroką, przewieszoną przez lewe ramię.

h) przyboczni: związkowy przepaską zielono-biało-zieloną 10 *cm* szeroką;

okręgowy prrepaskę zielono-białą 10 *cm* szeroką;

gniazdowy przepaskę zieloną 10 *cm* szeroką.

II. W strojach ćwiczebnych mają na biodrach:

a) naczelnicy okręgowi pasek ćwiczebny niebiesko-biały (barwa niebieska nad białą);

b) naczelnicy gniazd pasek ćwicz. niebieski.

§. 4. Wszystkie powyższe odznaki — prócz szarfy dla chorążych — mają być wełniane.

§. 5. Zastępcom (wybranym lub dla poszczególnego wypadku wyznaczonym) służą te same odznaki, jednakże tylko wtedy, gdy pełnią służbę w zastępstwie.

§. 6. Przy występach w stroju uroczystym, w których biorą udział druhowie z więcej, niż jednego gniazda, winni używać wszyscy bez wyjątku odznaki miejscowej, tj. biało-amarantowej wstążeczki jedwabnej 10 *cm* długiej z wybitą na niej nazwą siedziby towarzystwa.

REGULAMIN

dla biorących udział w ćwiczeniach publicznych Związku, Okręgu lub Gniazd.

1. W ćwiczeniach publicznych Związku, Okręgu lub Gniazda, winni wziąć udział wszyscy druhowie przynależni do Związku, Okręgu lub Gniazda; jest to obowiązkiem każdego Sokoła, a zarazem zewnętrznym objawem żywotności idei sokolej.

2. Z obowiązkiem wzięcia udziału w ćwiczeniach publicznych, łączy się obowiązek pilnego uczęszczania na próby, które poprzedzać mają każdy występ publiczny.

3. Bezpośrednio przed ćwiczeniami publicznemi, należy odbyć ostatnią próbę ogólną, która rozstrzyga o dopuszczeniu druhów do ćwiczeń

W próbie tej winni wziąść udział bezwarunkowo wszyscy ćwiczący i w tym celu stawić się, gotowi do ćwiczeń, w oznaczonej godzinie i szatni.

4. Kto próby ostatniej nie odbędzie lub też na niej nienależycie przygotowanym się okaże, ma być od udziału w ćwiczeniach publicznych bezwarunkowo wyłączonym.

Kierownik ćwiczeń zarządza każdym razem odpowiednie środki kontroli; on też może w wyjątkowych i rzeczywiście na uznanie zasługujących wypadkach uwzględnić nieobecność na ostatniej próbie ogólnej.

5. Kto na próbie ogólnej nie został wyłączonym, obowiązany jest pod rygorem naruszenia karności sokolej wziąć udział w ćwiczeniach publicznych, chyba, że dozna ważnej przeszkody i zawiadomi o niej kierownika ćwiczeń.

6. Przy ćwiczeniach w zastępach, przodownicy przy pomocy wyznaczonych ćwiczących ustawiają

*

przyrząd, poczem, ustawiwszy się sami, oczekują hasła do rozpoczęcia ćwiczeń.

7. Stojącym w zastępie wolno przybrać postawę „spocznij!“, jednakże cała ich uwaga winna być zwrócona na przodownika i na ćwiczenia. Wszelkie zbytnie rozglądanie się po boisku lub sokolni, nawoływanie lub występywanie z rzędu, jest surowo wzbronione.

8. Druh, na którego przypada kolej ćwiczenia, przybiera natychmiast postawę „baczność!“ i zachowuje ją aż do powrotu swego do zastępu.

9. Każde ćwiczenie należy wykonać tak, jak zostało okazanem; wszelkie zmiany samowolne i dodatki są wykluczone.

10. Przed wydaniem hasła ćwiczeń rozpoczynać nie wolno, kończyć zaś należy je zaraz po wydaniu powtórnego znaku do zmiany lub zejścia z boiska, a zaczęte ćwiczenia natychmiast przerwać.

Po skończeniu ćwiczenia sprzątnąć przyrząd winni sami ćwiczący.

11. Kto staje do ćwiczeń publicznych, winien zaopatrzyć się w przepisany, schludny i czysty strój ćwiczebny, a jeżeli ćwiczenia odbywają się na boisku, także w czapkę sokolą.

12. Na zlotach związkowych lub okręgowych należy strój ćwiczebny umieścić w tłumoku, opatrzonym z wierzchu nazwą siedziby towarzystwa i imieniem i nazwiskiem właściciela.

13. Zegarki, kosztowności i pieniądze należy oddać w przechowanie.

14. Wstęp do szatni, na miejsce zboru lub na boisko mają tylko druhowie ćwiczący.

15. Druhom w stroju ćwiczebnym nie wolno bezwarunkowo znajdywać się na miejscach dla publiczności przeznaczonych.

Jeżeli są chwilowo niezajęci a pragną ćwiczenia innych zobaczyć, mają ubrani w czamarki,

względnie inne zwierzchnie suknie, przyglądać się tymże ćwiczeniom z miejsc przez kierownika dla nich umyślnie przeznaczonych i stosować się ściśle do wszelkich ogłoszeń tamże umieszczonych.

16. Niemniej zabronione są wszelkie krzyki i zbyteczne nawoływania, jakoteż niepotrzebne bieganie i kręcenie się pomiędzy widzami, po boisku lub sokolni.

17. W ogólności winien każdy druh poczuwać się do sumiennego spełniania swych obowiązków, powinien tedy przestrzegać karności i porządku, być punktualnym i wszelkie rozkazy swych kierowników spełniać cierpliwie, chętnie i z dobrą wolą.

18. Winni przekroczenia powyższego regulaminu będą pociągnięci do odpowiedzialności.

Uchwalono na posiedzeniu Wydziału Związku dnia 19. lutego 1899 r.

Przepisy o służbie sokolej.

I. Pozdrawianie.

1. Członkowie towarzystw sokolich w stroju uroczystym i ćwiczebnym przemawiając do siebie, używają wyrazu „d r u h“.

2. W stroju uroczystym oddaje się ukłon sokoli przez przyłożenie prawej ręki do czapki, w stroju ćwiczebnym przez przybranie postawy zasadnej.

3. Sokół pozdrawia oddział ukłonem, na który odpowiadają prezes i dowódca oddziału.

4. Oprócz prezesa i dowódcy niewolno nikomu z szeregów oddawać ukłonu.

5. Oddziały pozdrawiają się zwrotem głowy na rozkaz dowódcy i ukłonem prezesa i dowódcy:

a) przy występach Związku: prezesa i naczelnika Związku;

b) przy występach Okręgu: prezesa i naczelnika swego Okręgu, oraz prezesa i naczelnika Związku, jeżeli ci występują z odznakami;

c) przy występach Gniazd: prezesa i naczelnika swego gniazda, tudziez jeżeli występują z odznakami, prezesa i naczelnika swego Okręgu i prezesa i naczelnika Związku.

7. Oddział ze sztandarem pozdrawiają najpierw pojedyńczy sokoli, a oddaje pozdrowienie prezes i dowódca ukłonem sokolim; (druhom zaś wymienionym w §. 6., zwrotem głowy na rozkaz i ukłonem sokolim).

8. Oddział w zwykłym pochodzie spotkawszy księdza z Panem Bogiem, na rozkaz dowódcy, zatrzymuje się, przybiera ustawienie czelne, klęka i zdejmuje czapki, a gdy kapłan minie go o 10 kroków, wstaje i wdziewa czapki.

9. Oddział w pochodzie uroczystym nie oddaje żadnych ukłonów, z wyjątkiem przypadku wymienionego w §. 8. z tą różnicą, że oddział taki niezmienia ustawienia.

10. Zastępcom prezesów i naczelników, o ile pełnią służbę w zastępstwie, przysługują prawa wymienione w §. 6.

II. Wprowadzanie i odprowadzanie sztandaru.

11. Oddział mający wprowadzić sztandar, udaje się pod rozkazami swego dowódcy na miejsce, gdzie sztandar jest przechowany, w pochodzie zwykłym (czwórkami). Przybywszy na miejsce, ustawia się czelnie do fasady budynku; (pluton w dwurzędzie, drużyna w dwurzędzie lub kolumnie, hufiec i pułk w szyku zwartym, co zależy od przestrzeni, jaką się ma do rozporządzenia); muzyka staje trzy kroki obok prawego skrzydła). Gdy oddział stanął już w należytym szyku, występuje na dany przez dowódcę znak chorąży i udaje się po sztandar.

W chwili, gdy chorąży ukaże się z sztandarem wzniesionym, następuje zwrot głowy w stronę sztandaru (muzyka gra „m a r s z s o k o l i“), prezes i dowódca z prawą ręką przy czapce idą naprzeciw sztandaru i towarzyszą mu po obu stronach na właściwe miejsce.

12. W wypadkach, gdy miejsce przechowania sztandaru jest zbyt oddalone od miejsca zboru, dowódca przeznacza do wprowadzenia sztandaru pluton. Samo wprowadzenie sztandaru odbywa się zawsze jednakowo.

13. Gdy pluton wyznaczony do przyniesienia sztandaru — zbliża się na 30 kroków do głównego oddziału, natenczas dowódzca głównej siły rozkazuje zwrot głowy, a dowódca plutonu wydaje taki sam rozkaz i udaje się na właściwe miejsce.

14. Sztandar należy odprowadzić według tych samych prawideł (muzyka gra przy odnoszeniu sztandaru, a milknie ze zniknięciem).

III. Chorąży.

15. Chorąży winien troskliwie czuwać nad całością i starannem przechowaniem sztandaru. Miejscem przechowania jest dom „Sokoła“.

Jeżeli Towarzystwo nie ma własnego domu, przechowuje sztandar prezes w własnem pomieszkaniu.

16. Chorąży używa odznak służbowych tylko w czasie noszenia sztandaru; z chwilą odłożenia go, odznaki zdejmuje.

17. Nie wolno chorążemu pod żadnym pozorem opuszczać sztandaru, a tylko z konieczności może go chwilowo powierzyć podchorążemu. Nie wolno mu zmieniać przepisem oznaczonego miejsca, nie wolno mu ze sztandarem lub w odznakach chorążowskich ukazywać się poza szeregami.

18. Chorąży w szeregu zostaje pod rozkazami dowódcy oddziału i z tego powodu winien umie

dokładnie musztrę, a w szczególności musztrę chorążego i znać dotyczące go przepisy służby sokolej.

Uchwalono na posiedzeniu Wydziału Związku dnia 19. lutego 1899 r.

Ważniejsze uchwały Zgromadzenia Delegatów i Wydziału Związku w 1898/9 r.

V. Zjazd delegatów w Stanisławowie uchwala udział Sokolstwa polskiego w obchodzie setnej rocznicy urodzin Mickiewicza.

Uchwały Wydziału Związku z 13 lutego 1898:

I. Odnośnie do §. 8. statutu wzorowego dla Tow. sok. postanawia się, że w razie zgłoszenia się o przyjęcie do towarzystwa sokolego, nie należy poprzestawać na zażądaniu kerty przyjęcia do innego towarzystwa w dowód, że zgłaszający się był już członkiem Sokoła, lecz potrzeba wymagać bezwzględnego zastosowania się do §. 8. statutu wzorowego dla Towarzystw sokolich, który nie robi dla nikogo wyjątku co do podpisania oświadczenia zgłaszającego się o przyjęcie, że poddaje się statutowi i regulaminom, co do pisemnego przedstawienia go przez dwóch członków Towarzystwa, co do podania tego zgłoszenia do wiadomości wszystkich członków, a wreszcie co do przyjęcia dopiero we dwa tygodnie po tem ogłoszeniu.

Stosowanie tych postanowień bez wyjątku do wszystkich zgłaszających się o przyjęcie, jest choćby z tego powodu konieczne, że fakt należenia przed zgłoszeniem się do innego gniazda sokolego mógłby stać się rodzajem przymusu, uwłaczającego swobodnej decyzyi drugiego gniazda o zaliczeniu kogoś do grona swoich członków.

II. Postanawiająca zasadniczą zmianę płaszcza sokolego, na płaszcz hawelokowy:

Uchwały IV. zgrom. del. z d. 5. czerwca 1898:

I. Wzywająca towarzystwa związkowe, aby przygotowywały fundusze potrzebne na opędzenie kosztów udziału w powszechnem złocie sokolim, zapowiedzianym na rok 1902 we Lwowie, a Wydział Związku wzywa się, aby dokonane w tej sprawie starania i rezultaty ogłaszał w „Przewodniku gimnastycznym“ i w rocznych sprawozdaniach.

II. *a)* Uznaje się rocznicę zgonu Tadeusza Kościuszki (dzień 15. października) za uroczystość sokolą, którą wszystkie Towarzystwa winne święcić corocznie w miesiącu październiku. Tem samem użycie munduru na tej uroczystości podpada pod przepis §. 5. regul. mund.;

b) inne uroczystości narodowe (z wyjątkiem politycznych, w których towarzystwom sokolim brać udziału nie wolno) mogą towarzystwa związkowe urządzać lub brać w nich udział, jeżeli poważne i godności narodowej odpowiadające urządzenie ich jest wśród danych stosunków zapewnione, a w szczególności co do uroczystości takich, przez inne koła urządzanych, tylko pod warunkiem, jeżeli właściwy Wydział towarzystwa przez swoją reprezentacyę wziął w przygotowaniach udział i na program się zgodził.

Tą samą zasadą winny się właściwe Wydziały kierować w uchwale swej co do użycia munduru na takich uroczystościach, nie spuszczając z oka tego, że towarzystwa sokole nie są stowarzyszeniami ograniczonemi na pewne stany lub klasy, któreby wymagały zawsze występu wszystkich członków umundurowanych, lecz towarzystwami, rozciągającemi się na ogół społeczeństwa. Wskutek tego występ ogółu członków umundurowanych tam

tylko jest wskazanym, gdzie już nie o samą reprezentacyę idzie (do czego wystarcza Prezydyum lub Wydział), ale gdzie z powodu wyjątkowej ważności (np. przez cały naród współcześnie święconego obchodu) idzie o zewnętrzne wystąpienie całego towarzystwa w ordynku lub ze sztandarem.

Uchwała Wydz. Związku z d. 23. października 1898 postanawiająca jako zasadę, że lustracye okręgowe, dotąd dorywcze, odbywać się mają na przyszłość stale w ciągu każdego roku kalendarzowego.

Okólnik c. k. Rady Szkolnej krajowej z dnia 28. czerwca 1898 do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych. Wskutek rezolucyi Sejmu krajowego, powziętej na posiedzeniu z 18. lutego 1898, poleca się wszystkim c. k. Radom okręgowym, ażeby w miastach, gdzie istnieją towarzystwa sokole i oświadczają gotowość bezinteresownego prowadzenia ćwiczeń gimnastycznych, a nauka ta dla braku sali lub boiska gimnastycznego się nie odbywa, z zarządem takiego towarzystwa weszły w rokowanie i porozumiały się z nim co do bezpłatnego udzielania nauki gimnastyki uczniom szkół ludowych w budynkach sokolich, aż do czasu, w którym szkoły zostaną zaopatrzone w sale i boiska gimnastyczne.

Okólnik Rady szkolnej kraj. w sprawie aprobaty wydawnictw związkowych, zaliczający je w poczet książek, dozwolonych do bibliotek okręgowych dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych i wydziałowych, z nadmienieniem, że wybór książek do bibliotek szkół średnich pozostawiony jest gronom nauczycielskim tych zakładów.

Uchwały Wydziału Związku z 19. lutego 1899:

I. Dotychczasowy §. 4. regulaminu dla okręgowych gron nauczycielskich zmienia się i ma brzmieć:

§. 4. Naczelnikiem okręgowym jest każdorazowy naczelnik gniazda centralnego.

W razie przeszkody proponuje Grono okręgowe naczelnika swego na rok jeden z pomiędzy fachowo uzdolnionych swych członków, a Wydział okręgowy mianuje go.

Zastępcę naczelnika okręgowego proponuje zawsze Grono, a mianuje Wydział.

Sekretarza i jego zastępcę wybiera Grono na rok jeden.

II. Uzupełnia się §. 8. lit. *b)* regulaminu dla okręgów w tym kierunku, że gniazda należące do Okręgu, wybierają do Wydziału okręgowego nie tylko delegata, lecz także zastępcę, który bierze udział w posiedzeniach Wydziału okręgowego, jeżeli delegat nie może być na nich obecnym.

III. *a)* w pochodach okręg. i związkowych znosi się odrębność gniazd; *b)* znosi się tabliczki z napisami, oznaczającymi siedzibę gniazda.

IV. Uzupełnia się regulamin odznak służbowych przez przyznanie przybocznym przepasek na lewem ramieniu, a to: związkowemu zielono-biało-zielonej, okręgowemu zielono-białej, gniazdowym zielonej.

V. „Nie należy wyznaczać terminu Zjazdu delegatów na dzień, w którym odbywają się zloty przynajmniej dwóch okręgów“.

VI. Jako drugi ustęp §. 14 ma być dodane postanowienie:

„Kto się na stałe przesiedla z miejsca swego towarzystwa, do miejsca, gdzie istnieje towarzystwo sokole, występuje tem samem z dotychczasowego towarzystwa“.

VII. Uzupełniająca §. 8. lit. *b)* regulaminu dla Okręgów w tym kierunku, że gniazda należące do Okręgu, wybierają do Wydziału okręgowego nie tylko delegata, lecz także zastępcę.

Uchwały Wydz. Związku z 23. kwietnia 1898:

I. Przy uroczystych pochodach Okręgu występują sztandary tych towarzystw, które wyszła do pochodu 24 druhów, a tylko wymaga się symetrycznego rozmieszczenia sztandarów.

II. Nie zabraniać urządzania ćwiczeń sokolich podczas festynów z zastrzeżeniem przedkładania programu festynowego w odpowiednim czasie prezesowi okręgowemu do zaopiniowania, względnie usunięcia takich pnnktów programu, które nie licują z powagą powyższych ćwiczeń.

III. Uznaje się za dobre i pożyteczne urządzanie „wędrówek lustracyjnych“ (krótszych), wykonywanych przez naczelników okręgowych i „wędrówek informacyjnych“ (dłuższych), wykonywanych przez wydelegowanych instruktorów — w gniazdach należących do odnośnych okręgów.

IV. Ogłoszenie w sprawie kursów wakacyjnych dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki w Tow. sokolich. Zgłoszenia na kurs mają być wnoszone do Wydziału Związku za pośrednictwem Wydziałów miejscowych Tow. sokolich należących do Związku.

Kandydat starający się o przyjęcie na kurs:

a) musi być członkiem jednego z związkowych Towarzystw sokolich;

b) nie może przekraczać 35. roku życia;

c) musi być fizycznie zdrowym i dobrej budowy ciała;

d) musi poddać się egzaminowi wstępnemu przed komisyą, składającą się z naczelnika związkowego lub jego zastępcy, nauczyciela kierującego kursem i dwóch delegatów Związku.

Przy egzaminie wstępnym musi kandydat wykazać się znajomością słownictwa gimnastycznego i umieć wykonać praktycznie ćwiczenia wymienione pod II.

Nauka będzie trwała codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) po 6 godzin, a plan jej następujący:

1. główne zasady z anatomii, fizyologii i hygieny i wskazówki co do pierwszej pomocy w wypadkach;

2. organizacya sokola i historya gimnastyki ze szczególnem uwzględnieniem sokolej;

3. teorya gimnastyki, obejmująca wszystkie działy ćwiczeń gimnastycznych: wolnych, z przyborami i na przyrządach, tudzież ćwiczenia towarzyskie i gry;

4. ćwiczenia dla własnej wprawy na drążku, kółkach, koniu wszersz, wzdłuż, z łękami i bez łęków i na poręczach;

5. lekcye praktyczne przeprowadzone przez kandydatów, obejmujące: ćwiczenia rzędowe, wolne, laską żelazną i na przyrządach.

Kurs zakończy się egzaminem przed komisyą wyżej wymienioną, a każdy uczestnik otrzyma świadectwo, na którego podstawie może być dopuszczonym w pół roku do egzaminu kwalifikacyjnego na samoistnego nauczyciela gimnastyki w towarzystwach sokolich.

Uchwały VII. Zjazdu deleg. z d. 4. czerwca 1899 r.:

I. Wzywa się wszystkie towarzystwa związkowe do wydawania rocznych sprawozdań z czynności Wydziału w ten sposób, iżby je każdy członek towarzystwa mógł otrzymać wcześnie przed Walnem Zgromadzeniem, na którem sprawozdanie ma być załatwione i aby jeden egzemplarz tego sprawozdania przysłały Wydziałowi Związku.

II. Zjazd delegatów uznaje potrzebę zwołania wiecu nauczycieli gimnastyki w szkołach publicznych, podczas Zlotu związkowego w r. 1902 i poleca Wydziałowi, aby w celu należytego przygotowania tego wiecu, zwołał w jak najkrótszym czasie ankietę.

CZOŁEM!

Kiedy Jagiełło pomiażdżył Krzyżaków,
Zdjął kornie szyszak i okiem wesołem
Patrzał, jak sypią stos psubrackich znaków,
A dzielnym druhom wołał: Czołem! Czołem!
Jagiełło niech żyje!
Cześć i chwała mu!

Kiedy Czarniecki wkrąg przez Ukrainę,
Koronę, Prusy pomykał sokołem,
I wparł taranta w duńskie wody sine,
Swój mu i nie swój wołał: Czołem! Czołem!
Czarniecki niech żyje!
Cześć i chwała mu!

Z rycerskich ojców my hasło to bierzem,
I pod niem: Baczność! Naprzód! idziem społem;
Kto Polsce służył, idzie z nią przymierzem,
Z serca i duszy temu: Czołem! Czołem!
Wszech sokół niech żyje!
Cześć i chwała mu!

Kiedyś po piątku, kiedyś przy niedzieli
W bój, na bój Sokół walnem ruszy kołem;
Z galeryi niebios przyklasną anieli,
Sam święty Michał krzyknie: Czołem! Czołem!
Więc Polska niech żyje!
Krew i życie jej!

Platon Kostecki.

Trzydziestolecie marsza sokolego.

Było to w r. 1870 Drużyna małych sokolików, obdarzonych dobrym głosem i muzykalnem uchem, oczekiwała po lekcyi gimnastycznej w starej sali sokolej (Hechta) pierwszej próby śpiewów sokolich. Czas oczekiwania skracaliśmy sobie „bumlerką“ na piasku, który, usypany w grubą warstwę, służył wybornie do nurkowania, psiego sankowania, fotografowania i tym podobnych figlów studenckich. Najbardziej ulubionem ćwiczeniem, uważanem za szczyt odwagi, był skok z drabiny skośnej, sławnej swojego czasu z nadzwyczajnej elastyczności i długości. Zaczepiwszy się od spodu za szczeble, wstępywał jeden po drugim w górę do znacznej wysokości, tu, zawisnąwszy w powietrzu, rozkołysał drabinę i na komendę spadał jak kluska w piasek. Tak się zabawiano i tym razem, ale nie długo.

Wkrótce bowiem otwarły się szerokie, jak brama, drzwi sali, historyczny koc, zastępujący kotary, odchylił się, a na salę w towarzystwie dyrektora wszedł średniego wzrostu mężczyzna, okrągły, z wielką dość płaską łysiną — w okularach na spłaszczonym nosie,

zabliskim może płowej, rzadkiej brody. Był to Wilhelm Czerwiński, kompozytor-muzyk. W ręce trzymał świeżo skomponowane dwa marsze sokole: „Ospały i gnuśny" i „W górze kręgi sokół toczy".

„Soprany do mnie!" zawołał do nas. Gromada sypnęła się za nim do „pokoiku" nauczycielskiego, gdzie stał klawicymbał. Suchotniczy ton rozstrojonego fortepianu dotarł słabym echem do nas, altów, oczekujących w sali na kolej swoją, a za tonem tym rozbrzmiał śpiew:

Ospały i gnuśny, zgrzybiały ten świat,
Na nowe on życia koleje,
Z wygodnej pościeli nie dźwiga się rad,
I ciało i dusza w nim mdleje.
Hej bracia Sokoły, dodajcie mu sił,
By ruchu zapragnął, by powstał i żył!

Pierwsze brzmienia pieśni, która później stała się hymnem Sokołów, a dziś własnością całego narodu we wszystkich czterech dzielnicach Polski, wyśpiewały niewinne usta dziatwy. Ona też przez długie lata strzegła pieśń tę od zapomnienia, ona to zachowała ją wiernie, niezepsutą, do owych czasów, kiedy to Sokół obudził się z długiej drzemki swojej, ona nauczyła ją śpiewać zastępy męskie.

Lat trzydzieści mija dziś od chwili, gdy pieśń ta zrodziła się w duszy jej twórcy, przez lat trzydzieści utrzymuje się stale w repertu-

arzu śpiewów młodzieży szkolnej, do którego znalazła wnet przystęp, godzi się więc przypomnieć sobie życie jej kompozytora.

Ś. p. Wilhelm Czerwiński, pisze St. Meliński w „Tygodniu“ z r. 1893, urodzony we Lwowie, w r. 1837, pochodził, mimo polskiego nazwiska, z niemieckiej rodziny mieszczańskiej, sam zaś czuł się prawym i wiernym Polakiem. Naukę teoryi muzyki pobierał u Franciszka Notebohna w Wiedniu, gry na fortepianie uczył się u Jaela. Po powrocie do Lwowa z całem zamiłowaniem oddał się udzielaniu lekcyi fortepianowych i komponowaniu. Pierwszy utwór fortepianowy, wydany drukiem, nosi tyłuł: „Nad jeziorem“. Gdyby śp. Czerwiński pozostał przy swem *genre*, tj. gdyby w twórczości swej był się ograniczył do rzeczy drobniejszych, jak to początkowo czynił, produkując salonowe utwory fortepianowe, pełne wdzięku a nawet poezyi, gdyby się był ograniczył do pisania drobnych a serdecznych pieśni, jakiemi zawsze celował, Czerwiński, mając tyloletnią rutynę, byłby przy swej wytrwałości i sumienności daleko, bardzo daleko doprowadził, boć niesłuszne jest zapatrywanie, że rozmiary kompozycyi idą w parze z rozmiarami talentu.

Niestety, niczem niepohamowana, bezgraniczna ambicya, gnała śp. Czerwińskiego na bystre a złudne fale szerokiej twórczości muzycznej. Czerwiński pisał koncerty fortepianowe

i skrzypcowe, utwory symfoniczne, oratorya, opery, operetki itp. Praca to żmudna a niewdzięczna; na tysiąc piszących ledwo jeden doczeka się uczciwego uznania i powodzenia.

Toteż żywot śp. Czerwińskiego, mimo niekłamanych sympatyi, jakiemi dla swego niepospolitego, jak kryształ czystego charakteru, ogólnie się cieszył — był nieprzerwanem pasmem bolesnych zawodów i rozczarowań. Nikt, literalnie nikt nie był wstanie ukoić bolu zacnego tego człowieka. Najbliższemu przyjacielowi nie stało środków, ni sposobów, by w chwili potrzeby — a ta, niestety, zbyt często do wrót Czerwińskiego kołatała — przyjść mu z pomocą, by choć od biedy zapewnić mu przyszłość i starość. Dumny, stokroć dumny i nieugięty charakter Czerwińskiego unicestwiał każdą, najprzyjaźniejszą akcyę. Nigdy się nie ugiął, miał swe święte przekonania i z temi zanieśli go do grobu.

Pośród wielu jego ulubionych kompozycyi, z których najpopularniejszy jest „Marsz Sokołów" do słów Jana Lama, benjaminkiem Czerwińskiego była jego wielka, trzyaktowa opera „Rusałka", napisana do słów niemieckiego poety, Mosenthala. Opera ta od kilku lat znajduje się w archiwum nadwornej opery wiedeńskiej. Publiczność polska poznała piękne to dzieło tylko ustępami, na koncertach własnych Czerwińskiego. Oprócz „Rusałki" pozostały

w tece pośmiertnej Czerwińskiego, o ile nam wiadomo: Oratoryum „Noc“; ballada na sopran „Duch rybaka“: „Nocturn“ na chór męski z towarzyszeniem klarynetu i waltorni i wiele kompozycyj fortepianowych.

Mimo, że żywot upływał Czerwińskiemu wśród cierni i głogów, w pracy wytrwałej a sumiennej nigdy nie ustawał. Sztuce swej, muzyce ukochanej, oddawał się z młodzieńczym zapałem, żył i cierpiał dla sztuki, dla ideału.

Cześć jego pamięci!

Antoni Durski
(w 25-tą rocznicę naczelnikostwa).

W roku 1875 dnia 1. marca objął Antoni Durski w Sokole lwowskim stanowisko kierującego nauczyciela gimnastyki i naczelnika grona nauczycielskiego, będąc poprzednio w Sokole „Vorturnerem“, a bezpośrednio przed objęciem funkcyi naczelnika — nauczycielem gimnastyki w zakładzie gimnastycznym Edwarda Madejskiego.

Po odjeździe Franciszka Hochmana*) pozostał Sokół lwowski bez głównego fachowego kierownika. Dotychczasowy zastępca kierownika nie miał dostatecznych warunków do tej funkcyi, Grono nauczycielskie zaś, aczkolwiek wybornie wyćwiczone, i praktycznie i teoretycznie wykształcone w szkole czeskiej, składało się z samych studentów, młodzieńców od 17—19 lat, a więc również bez warunków na stanowisko samodzielne.

Był więc Sokół w kłopocie wielkim, tem bardziej, że na angażowanie kierownika z ustaloną reputacyą nie pozwalał stan finansowy

---

*). Patrz „Rocznik Sokoli“ z r. 1895.

ANTONI DURSKI.

Towarzystwa, który był tak opłakany, że kasa nie miała nawet tyle gotówki, iżby wypłacić pensye miesięczne funkcyonaryuszom swoim, a ś. p. Jan Dobrzański i ś. p. Richtman musieli nieraz na wydatki te zaliczać z własnych funduszów.

W takiej chwili krytycznej zgłasza Durski swoją kandydaturę — stawia Sokołowi warunki wielce przystępne, bo żąda płacy niższej, niż pobierał poprzednik jego, zapewnia, że obowiązkom podoła, że przyjmie metodę i system czeski, tj. ten, jaki wprowadził Fr. Hochman.

Propozycyę tę przyjmuje Wydział większością głosów, pomimo protestu jednostek, którym wiek kandydata wydawał się niedostatecznym, jak również nie wystarczała im gwarancya słowna zatrzymania kierunku, wprowadzonego przez Hochmana.

Przyznam się, że i my, ówcześni groniarze, wychowani w szkole wytrawnego gimnastyka Hochmana, z pewnem niedowierzaniem, a niejeden może nawet z ukrytym sarkazmem — patrzył na nowego naczelnika, który wiekiem nie odbiegał od nas, a system czeski i metodę dopiero zaczął studyować, gdy tymczasem Grono było już panem tego przedmiotu.

Czyn ten z jego strony był śmiały. Podejmował się trudnego zadania. Ale, jak mówi przysłowie: „Śmiały zwycięża“, tak też i Durski niebawem zwyciężył wszystkich i wszystko,

zjednał sobie sympatyę Grona i Wydziału, poznał wkrótce system i metodę czesko-sokolą, którą jednak w programie ćwiczebnym zmienił niepotrzebnie na system niemiecki, gorszy od czeskiego.

Młody, 21 lat liczący naczelnik, nie zabiera się do pracy bez planu. Wytycza sobie pięć kierunków działania:

a) postanawia podnieść frekwencyę młodzieży ćwiczącej się w Sokole;

b) postanawia naukę gimnastyki uzupełnić: wycieczkami i grami;

c) postanawia stworzyć zastępy członków gimnastykujących się, których już pod koniec kierownictwa Hochmana wcale prawie nie było;

d) myśli o rozbudzeniu życia towarzyskiego w Sokole;

e) w końcu zabiera się do pióra, uzupełnia i naprawia słownictwo gimnastyczne, które w tłumaczeniach śp. Hochmana tchęło nieco duchem języka czeskiego, i na tej podstawie w następnych latach pisze podręczniki fachowe.

Ażeby przeprowadzić dwie myśli pierwsze, organizuje Durski z młodzieży sokolej kadry wojskowe, przeprowadza jednolite umundurowanie, dzieli na drużyny i plutony, ustanawia wolny wybór kapitanów i poruczników. Za jego inicyatywą ubiera całe grono nauczycielskie i on sam strój szaraczkowy, kroju uczniów.

Przy pomocy tego grona nauczycielskiego złożonego z samych młodych ludzi, chętnych do każdej pracy, poświęcających wszystek wolny czas, całe popołudnia i wieczory Sokołowi, nie zdających sobie nawet wówczas jeszcze sprawy z doniosłości swojej pracy i ofiarności czasu — rozpoczyna Durski z młodzieżą w lecie r. 1875 popołudniowe wycieczki w różne strony miasta.

W szyku bojowym, w jednolitym stroju o czerwonych parolach, równym krokiem, przy odgłosie bębna, maszerowała młodzież przez miasto dziarsko i dumnie. Były to pierwsze korpusy szkolne w kraju naszym.

Lwowianie patrzyli na tę inowacyę wdzięcznem okiem; młodzież nie należąca do korpusu zazdrościła rówieśnikom swoim, zapalała się, wzrastała w niej ochota i przystępowała do Sokoła.

Wycieczki te powtarzały się dość często.

U kresu wycieczki zabawialiśmy młodzież grami, walkami i urządzaniem „wojny“ — w której zazwyczaj Durski, z swoim oddziałem, pobijał nas wskutek osobistej siły fizycznej. Pamiętam do dziś epizod walki takiej, w której broniliśmy małe wzgórze w lesie Krzywczyckim obok „Weismanna“. Odparliśmy już kilka szturmów zwycięsko, w końcu ruszył sam Durski do szturmu. Strach ogarnął szeregi nasze, wszystkie lepsze siły musie-

liśmy skoncentrować w miejsce, w którem on nacierał.

„Hura!“ — rozległo się w powietrzu. Oddział nieprzyjacielski otacza wzgórze ze wszech stron. Durski uderza w stronę, gdzie największa stromość góry. Szybko zdwajamy obronę tego miejsca. Pierwsze szeregi odparto, ale tuż jest Durski. Dwudziestu rzuca się na niego, chwyta się ramion, tułowia, nóg, aby go niedopuścić na wyżynę, chcą go ściągnąć w dół. Nic to jednak nie pomaga. Durski machnął ręką w lewo, prawo, strząsnął z siebie nieprzyjaciela, jak gruszki z drzewa — pnie się dalej w górę i zdobywa miejsce.

Tak wyglądał Durski, jako kierownik młodzieży sokolej.

Ale nie ograniczał on wpływu swojego jedynie na młodzież sokolą — nie, myślą sięgnął dalej.

W czasie tym istniał we Lwowie obok Sokoła prywatny zakład gimnastyczny Mag. Ed. Madeyskiego, który z Sokołem konkurował. Konkurencya ta odbijała się nawet na młodzieży i wytworzyła dwa obozy: Sokolików i Madejczyków. Durski postanowił młodzież obu zakładów pogodzić.

W tym celu za zgodą Gron nauczycielskich obu zakładów urządza wspólną wycieczkę, poczem z powrotem zgromadza młodzież wszystką w sali Sokoła i tu przemawia do nich

od serca. Zagrzawszy do zgody i miłości, rozkazał uścisnąć sobie wzajemnie dłonie. W jednej chwili zawrzała burza okrzyków: „Wiwat Sokoły!“ „Wiwat Madejczyki!“, powstał nieopisany tumult. Sokoliki wpadli w szeregi Madejczyków, Madejczyki w szeregi Sokolików, ściskano i całowano się wzajemnie. Jedni drugich podnosili w górę, a ponad wszystkiemi wysoko stał na barkach młodzieży Durski i Mazurkiewicz, naczelnicy obu zakładów.

Nastała odtąd harmonia między młodzieżą obu zakładów, robiono wspólne wycieczki, na których młodzież współzawodniczyła o lepsze w biegu, skoku i zabawach.

Z chwilą upadku zakładu Madejskiego w r. 1876 znaczna część młodzieży przenosi się do Sokoła, a od dnia przeprowadzenia się do nowego gmachu wzrastała stale liczba uczniów i uczenic.

Obok tego pierwszego zadania, postawił sobie Durski zadanie drugie: stworzyć zastępy członków czynnych, tj. gimnastykujących się.

Będąc jeszcze nauczycielem w zakładzie Madejskiego, zachęcił on kilku swoich kolegów szkolnych, jak Dra Dzięsaid Antoniego, Dziędzielewicza Józefa, Dra Łuczkiewicza Kazimierza, Sanockiego Władysława i śp. Włoszyńskiego Karola do uczęszczania na gimnastykę, którzy też pod jego kierunkiem ćwiczyli się w zakładzie Madejskiego. Skoro Durski

objął naczelnikostwo w Sokole, przenieśli się za nim koledzy jego — i ci to właśnie, których nazwiska powyżej wymieniłem, stanowią pierwszy zastęp, pierwszy trwały fundament, dziś tak licznej w całym kraju kategoryi członków ćwiczących się.

Od tego czasu kategorya członków czynnych już nie upadła więcej w Sokole lwowskim, przeciwnie wzrastała z każdym rokiem, wprawdzie w początkach nie szło to tak żwawo, jednak wzrost był stanowczy.

Gdym w jesieni r. 1877 nawrotnie objął w Sokole stanowisko nauczyciela gimnastyki, zastałem dokoła Durskiego zgromadzonych już 12 członków ćwiczących, a oprócz tego kilkunastu techników i akademików, między nimi Leona Krobickiego, ćwiczących się w osobnych godzinach.

Silniejszem tętnem żyć zaczął Sokół dopiero w sali Tyrego przy ulicy Kurkowej.

W tym okresie wstępuje do Sokoła wielu dzielnych ludzi, jak: Lang Justyn, Wallek Alojzy, ś. p. Weigle Adam, Smoliński Franc. i Maryan, Janikowski Wł., Targoński Paulin, Czarnik Kazim., Lewakowski Aleks. i inni, z których resztki jeszcze po dziś dzień w nim pracują i którym Sokół lwowski zawdzięcza trwały swój rozwój.

Durski stara się teraz rozbudzić życie towarzyskie wśród członków, inicyuje regularne

wycieczki niedzielne w różne strony miasta, nawet w zimie, wprowadza nadprogramowe strzelanie do celu i obowiązkową szermierkę w zastępach.

Wycieczki letnie z czasem nabierają cel wycieczek z grami, gdyż wchodzi w użycie gra w piłkę polską.

Z wybudowaniem nowego gmachu liczba członków czynnych wzrasta niezmiernie szybko, tak, iż dochodzi w końcu do liczby kilkuset.

Z chwilą tą Durski stanął u celu!

Obok tej pracy w Towarzystwie nie zaniedbuje Durski pola piśmienniczego. Drukuje w „Przewodniku gimnastycznym“ i w osobnych książkach: „Zarys systematyki ćw. rzędowych i wolnych“, „Ćwiczenia na poręczach“, „Ćwicz. na skoczni“ itd. itd., czem daje początek nowej polskiej literaturze gimnastycznej.

Jednem słowem Durski objął wszystkie kierunki pracy sokolej, jednakże najbardziej charakteryzuje go praca w kierunku rozwoju ćwiczeń gimnastycznych wśród dorosłych. To też, porównywując go z śp. Hochmanem, można powiedzieć: H o c h m a n dał S o k o ł o w i p o l s k i e m u s y s t e m i m e t o d ę; D u r s k i l u d z i c z y n u, tj. c z ł o n k ó w g i m n a s t y k u j ą c y c h s i ę.

A chociaż w pracy rozwojowej Sokolstwa brało udział wielu, bardzo wielu ludzi, równie,

jak Durski, szczerze oddanych sprawie, pełnych inicyatywy i poświęcenia, to jednak pierwsze myśli, pierwsze podwaliny, pierwsze głazy, na których później cały gmach urastał, zachowały najwięcej śladów, wyciśniętych dłonią Durskiego. Patrzyłem na pracę Jego od pierwszej niemal chwili, bo od roku 1869, mogę więc ogarnąć jej całość i ocenić lepiej, niż każdy inny, który pracę Jego zna z ostatnich tylko lat.

To też obowiązek nakazywał mi — w chwili 25-letniego Jego naczelnikowania — oddać zasłudze świadectwo i pierwszy, jako najstarszy Jego towarzysz sokoli, zawołać:

Czołem przed Durskim!

Edmund Cenar.

Oddziały gier w Sokolstwie.

Sokolstwo zrodziło się w czasie, w którem ziemia polska nie wyschła była jeszcze z krwi bohaterów i łez narodu, wyrosło w czasie, gdy po bezskutecznej ostatniej walce o niepodległość, umysły zaczęły się uspokajać, powracała chęć i siła do nowej pracy narodowej, której hasłem „praca organiczna“. Powstał więc Sokół nie przypadkowo, nie dla naśladownictwa obcych, nie dla zabawy, ale zrodzenie jego było dziełem poczynionych doświadczeń pierwszych lat szóstej dziesiątki tego wieku, było wynikiem zrozumienia potrzeb społeczeństwa, które potrzebowało obywatelskiego wyszkolenia, wzmocnienia fizycznego i przygotowania dorobku fizycznie i moralnie dzielniejszego, niż to, które obojętnie się zachowało wtedy, kiedy potrzeba wymagała czynu.

Powstał więc Sokół jako szkoła obywatelska. szkoła dla dorosłych. Rycerstwo polskie, nie z krwi, ale z cnót i charakteru, miało się odrodzić w Sokolstwie. Miejsce dawnych zabaw i turniejów rycerskich, w których hartowano

ducha, ciało i charakter zajęła inna forma ćwiczeń, zajęła gimnastyka; dawną różnicę stanów i butę zastąpiła pedagogia sokola, równająca wszystkie stany, nakazująca czcić godność człowieczą w każdym towarzyszu, nakazująca skromność i karność każdemu druhowi.

Najszczytniejszem zaś zadaniem sokolstwa miał być wpływ jego na cały naród; owo zaszczepienie mocy charakteru przez sprzyjanie wszystkiemu, co utrwala życie i rozwija siły fizyczne człowieka.

Nikt nie zaprzeczy, że sokolstwo polskie w przeciągu lat z górą 30-stu dokonało na polu wychowania fizycznego w kraju wielki przewrót, ale mimo to rezultaty nie odpowiadają włożonemu kapitałowi pracy czasu i pieniędzy.

Nawet w samem Sokolstwie stan rozwoju ćwiczeń cielesnycl nie jest zadowalający. Statystyka sokola wykazuje, że na 12.000 Sokołów zaledwie $^1/_{10}$ część oddaje się ćwiczeniom fizycznym, reszta omija pilnie sale i boiska gimnastyczne, chociaż dążenia nasze popiera jużto udziałem czynnym w różnych uroczystościach sokolich i narodowych, jużto przysparzaniem funduszów, jużto w inny możliwy dla nich sposób.

Jeżeli więc w samem Sokolstwie widzimy takie braki, cóż dopiero mówić o całych ma-

sach narodu, o tych milionach ludzi, do których nie dotarły jeszcze zasady hygieny ani zrozumienie doniosłości ćwiczeń cielesnych dla każdego wieku.

Żyją one często przymusowo wśród warunków niehygienicznych, ale częściej jeszcze same je sobie stwarzają, nie szukając odpoczynku na świeżem powietrzu, w zdrowej zabawie, pozostają radzi wśród dymu i wyziewów alkoholu. Masy te uświadomić, zachęcić do ćwiczeń fizycznych, obmyślić do tego przystępną formę i zorganizować ćwiczenia te jest najszczytniejszem zadaniem Sokolstwa polskiego.

Dlaczego w tem kierunku Sokolstwo nie może dotychczas poszczycić się żadnym rezultatem — łatwo zrozumieć.

Przez długie lata myślano, że jedynym celem Sokolstwa jest krzewienie gimnastyki w ściślejszem znaczeniu, myślano, że gimnastyka stanie się zbiegiem czasu tak powszechną, że ani wiek, ani płeć, ani stosunki społeczne i towarzyskie nie staną jej na przeszkodzie.

Wszystko więc, co robiono u nas, zmierzało w jednym kierunku, t. j. uczynić gimnastykę potrzebą ogólną, potrzebą wszystkich stanów i każdego wieku. Usiłowania te jednak mimo trzydziestoletniej pracy, nie dały pożądanych rezultatów i nie dadzą nawet wtedy,

gdy gimnastyka obowiązkowo wejdzie w program wszystkich szkół i gdy liczba towarzystw sokolich rozmnoży się w dziesięcioro, albowiem pozostanie jeszcze zawsze olbrzymia część narodu, która z różnych przyczyn z gimnastyki korzystać nie będzie mogła.

Dla tych potrzeba więc obmyślić i wprowadzić w życie inną formę ćwiczeń cielesnych.

Wielkie masy narodu mogą oddawać się ćwiczeniom fizycznym tylko wtedy, gdy ćwiczenia te odpowiadają formą ich upodobaniom, płci i wiekowi, gdy nie wymagają specyalnych urządzeń, wielkich wydatków, instruktorów, jednem słowem, gdy są najprostsze.

Taką najprostszą formą ćwiczeń fizycznych są gry, zabawy i kąpiel w lecie, ślizgawka w zimie. Że tak jest w istocie, mamy dowód na Anglii, gdzie grom oddają się wszyscy. Anglicy zrozumieli, że po pracy potrzebuje człowiek godziwej rozrywki, któraby dała nietylko wytchnienie, ale zarówno uszlachetniała i krzepiła siły. Jakaż może być tańsza i lepsza rozrywka nad zabawę ruchową, nad grę w piłkę i t. d. To też rząd i warstwy oświecone tak pokierowały wychowaniem młodzieży i narodu, że Anglik w zabawie fizycznej widzi największą przyjemność i rozkosz, przywykł do niej i bez niej nie potrafi się obejść. Nie ma u nich w tym celu żadnych specyalnych organizacyj, a jednak wszyscy wolny

czas od pracy przepędzają na świeżem powietrzu na boiskach, których w każdej miejscowości podostatkiem.

Również widzimy w Niemczech, Francyi i u innych narodów, że czas wolny spędzają na świeżem powietrzu, na zabawie i grach ruchowych, a w czasach najnowszych dążą one w rozpowszechnieniu gier do naśladowania Anglii.

Nawet Rosya zrozumiała doniosłość zabaw ludowych i potworzyła w tym celu po miastach komitety, których zadaniem urządzanie zabaw dla wielkich mas ludowych.

A u nas — co się u nas w tym kierunku robi? Już niejednokrotnie odzywano się publicznie za zabawami ludowemi, wskazując na Sokolstwo, jako naturalnego ich organizatora, — jednak głosy te pozostały bez skutku.

Sokół nie zajął się tą ważną sprawą, nie sięgnął po największy laur, a jednak któż bardziej do tego powołany, jeśli nie on. A może zadanie to przeszłoby siły sokole, może przestrasza nas brak wykonawców i obawa nakładu finansowego? Ani jedno, ani drugie nie miałoby usprawiedliwienia.

Już dziś liczymy w szeregach naszych w każdym towarzystwie sokolem znaczny zastęp ludzi chętnych dla tej sprawy, którzy skoro sposobność się zdarzy oddadzą się jej całem sercem, — nadto liczba ta w miarę

wżycia się nowego kierunku pomnoży się. Równie i wielkich nakładów finansowych rzecz ta na razie nie wymaga. A jak się wziąć do dzieła? zapyta niejeden. Odpowiemy: tak, jak się wzięto do jazdy na kole i innych ćwiczeń sportowych t. j. przez założenie oddziału.

Niech w każdym Sokole powstanie „Oddział gier ruchowych“, niech rozpocznie swoją pracę nie od nakładania nowych podatków, ale od zyskania pewnej garstki zwolenników zabaw, niech postara się o odpowiednie boisko w pobliżu miasta, niech urządza dla członków wszystkich, a nie wyłącznie tylko dla członków oddziału, codziennie gry, niech zwolna do udziału w grach tych dopuszcza rodziny członków, a z pewnością rzecz ta rozpowszechni się szybko i zyska upodobanie ogółu. W tej pracy mogą nam być wielce pomocni ci członkowie, którzy w ćwiczeniach gimnastycznych niebiorą udziału, jużto dla wieku, jużto z braku chęci, a jednak na świeżem powietrzu z ochotą przebywają. Przy zachęcie z naszej strony wezmą się oni do zabaw z pewnością chętnie i zdziałać mogą wiele pożytecznego. Takich członków wspierających ma każde Towarzystwo wielką liczbę. Wykorzystać ich dobrą wolę dla celów ogólnych nie będzie wielkim trudem. Podając ćwiczenia fizyczne formie zabaw i gier, doprowadzimy z czasem do tego, że nie tylko rodziny sokole, ale cały ogół, płeć

jedna i druga pójdzie za naszym przykładem, a gry ruchowe staną się tak powszechne u nas, jak powszechne są w Anglii.

Że życie towarzyskie przy takiem zwrocie przeobraziłoby się u nas inaczej, że doszlibyśmy przecie do pewnej możliwej niwelacyi stanów nie podlega kwestyi. Ale największa zasługa takich ćwiczeń masowych polegałaby w momencie umoralniającym.

Zabawy niedzielne, dobrze zorganizowe, musiałyby wpłynąć na zmniejszenie się frekwencyi w ogródkach i szynkach, musiałyby wpłynąć na zmianę mody u kobiet, na zmianę upodobań i t d. i t. d., jednem słowem życie ukształtowałoby się w duchu prawdziwie ludzkiem. *E. Cenar.*

Krótki rys dziejów gimnastyki niemieckiej.

(Ciąg dalszy).

Okres III. (1819—1842).

Niemayer — Koch — Langenthal — Krause.

Okres III., trwający od r. 1819 do 1842, jest czasem, w którym gimnastyka doznaje pewnego rodzaju prześladowania. D. 12 listop. 1819 r. ogłoszono w Prusach dekret nadworny, zamykający wszystkie pruskie szkoły gimnastyczne, jako groźne i niebezpieczne państwu. Mimo dekretu tego nie wszędzie ustała praca nad kształceniem ciała. W Meklemburgu, Oldenburgu, Brunszwiku, Hamburgu i Lubece nie zamknięto zakładów gimnastycznych, a Eiselen w Berlinie, Massmann w Monachium, Klump w Stuttgardzie i wielu innych nie ustawali w pracy.

Smutny okres ten kończy się z rokiem 1842 d. 6. czerwca, w którym to dniu dekretem nadwornym króla Fryderyka Wilhelma IV. przywrócono gimnastyce nanowo prawa, zalecające ją jako niezbędny czynnik wychowawczy w szkołach całego państwa.

W okresie III. występują następujący nowi pracownicy na polu gimnastyki: Niemayer,

Koch, Langethal, Krause i Massmann; ostatni przenosi swoją działalność i na dalszy okres stąd też dopiero w następnej poryodzie o nim wspominamy.

Niemayer August Hermann. Urodził się 1. września 1754 w Halle, umarł 7. lipca 1828 r. Z zawodu teolog i znakomity pedagog, napisał: „*Über die Gymnastik vom pedagogischen Standpunkte*“.

Koch Karol Fryderyk. Urodził się d. 9. marca 1802 r. w Magdeburgu. W r. 1826 osiadł w Magdeburgu jako lekarz praktyczny. W Biedritz pod Magdeburgiem istniała jeszcze od czasów Jahna szkoła gimnastyczna, którą także wskutek dążności demagogicznych w roku 1819 zamknięto.

Uczniowie Jahna odwiedzali tę szkołę dość często. Za przyczynieniem się Kocha pozwolił Rząd w r. 1828 wystawić miastu Magdeburgowi zakład gimnastyczny dla uczniów szkół gimnazyalnych i handlowych, który pozostawał pod wspólną dyrekcyą burmistrza Frankego i Kocha.

Zakład ten różnił się od szkół Jahna tem, że wykluczono z niego wszelką politykę i niesnaski polityczne między uczniami, przyjęto odnośnie do musztry i marszów regulamin wojskowy, czem w krótkim czasie wyrobiono u młodzieży karność. Zakład ten istniał aż do r. 1837 i liczył 250 uczniów, Koch musiał go

sam zamknąć z powodu rewolucyjnych rozruchów studentów. Z chwilą tą odsunął się Koch od publicznego życia. Później napisał następujące dzieła: 1. *Die Gymnastik aus dem Gesichtspunkte der Diätetik.* 2. *Turnziel — an die Deutschen Turnvereine.* 3. *Gutachten zur Würdigung der Jahnschen und Ling-Rothsteinschen Turnsysteme von einem ärtzlichen Kollegium der Provinz Sachsen.*

Langethal Henryk. Urodził się 3. września 1792 w Erfurcie. Był uczniem Jahna z czasów ćwiczeń na polu zajęczym, brał czynny udział w wojnie, jako ochotnik w korpusie Lützowa. W r. 1836, podczas pierwszego festynu gimnast., zwrócił na siebie uwagę z powodu wypowiedzenia znakomitej mowy. Był dyrektorem szkoły dziewcząt w Bern, później kaznodzieją w Schleusingen, pod koniec życia ociemniał.

Krause Jan Henryk. Urodził się w Bürgel w Wielkiem Księstwie Weimarskiem. Napisał: 1. *Theagenas*; 2. *Olympia*, mające znaczenie gimnastyczne; 3. *Die Gymnastik und Agonostick der Helenen* i wiele innych.

W gimnastyce bardzo czynnego udziału nie brał, gdyż zaledwie przybył na studya do Jena, zaszły sceny, które spowodowały zamknięcie zakładów gimnastycznych. Wskutek mów bowiem Okena i Kiesera, wypowiedzianych w czasie festynu, spalono uroczyście wszystkie przybory i przyrządy gimnastyczne.

Krause zajmował się z szczególną predylekcyą turystyką górską, w której doprowadził do perfekcyi.

Okres IV. (1842—1860).

Massmann, Lübeck, Dürre, Bauer, Klumpp, Kalisch, Döderlein, Spiess, Wachsmansdorf, Breier, Ravenstein, Kloss, Scheibert, Lion, Maul, Iselin, Rohsmänsler, Georgii, Faber, Martens, Rakow, Richter, Bock, Schreber, Ideler, H. Mayer, Scheidler, Scherf, Förstemann, Jäger, Burtius, W. L. Mayer.

Okres III. charakteryzuje się restytuowaniem gimnastyki i rozdzieleniem jej na gimnastykę szkolną, ludową, wojskową i leczniczą. W r. 1836 wystąpił dr. Lorisen, znakomitej sławy lekarz, przeciw jednostronnemu wychowywaniu szkolnemu młodzieży pruskiej i podniósł niebezpieczeństwo, jakie zagraża narodowi wskutek zaniedbania fizycznego.

Poglądy swoje, które w historyi rozwoju gimnastyki zajmują najzaszczytniejsze miejsce, ogłosił Dr. Lorisen pod tytułem: *Zum Schutze der Gesundheit in den Schulen.* Na publikacyę tę zwrócił rząd pruski uwagę i wezwał wszystkie szkoły gimnazyalne, aby złożyły o nich swoje orzeczenie. Wezwanie to dało początek do tak zwanej „walki Lorisenowskiej“, której dokumenta wzrosły do liczby 70.

Z walki tej wyszła gimnastyka zwycięsko. W r. 1842 wydał rząd rozporządzenie, mocą którego nauka gimnastyki weszła w program przedmiotów szkolnych z cechą odmienną od gimnastyki dorosłych. Dotychczasowy system Jahna nie odróżniał gimnastyki szkolnej od gimnastyki dorosłych. Według systemu Jahna odbywała młodzież mniejsza i starsza ćwiczenia gimnastyczne wspólnie z dorosłymi. Teraz jednak odgraniczono gimnastykę młodzieży od gimnastyki starszych, wkrótce też powstał trzeci rodzaj gimnastyki t. zw. gimnastyka wojskowa, w końcu rodzaj czwarty: gimnastyka lecznicza.

Tak więc z pojedyńczej gimnastyki Guts-Muthsa po pół wieku powstały cztery rodzaje gimnastyki, które jakkolwiek zewnętrznie rozdzielone, pozostają w ścisłym związku z sobą i stają się źródłem nowych poglądów na cel i praktyczność gimnastyki. Rozdział ten stwarza również rozdział pomiędzy pisarzami, tak, że podzielić ich możemy na cztery grupy:

W dziale gimnastyki szkolnej (mł. starszej) pisali: Massmann, Lübek, Dürre, Bauer, Kalisch, Klumpp, Dördelein, w dziale gimn. nowszej: Spiess, Wahsmannsdorf, Breier, Ravenstein, Kloss, Scheibert, Lion, Maul i Iselin.

W dziale gimnastyki ludowej (towarzyskiej — Tow. gimnastycznych): Rohsmänsler Georgii, Faber, Martens i Rakow.

W dziale gimnastyki leczniczej: Richter, Bock, Schreber, Ideler i H. Meyer.

W dziale gimnastyki wojskowej: Scheidler i Scherff — w końcu, jako pisarze o gimnastyce starożytnej: Förstemann, Jäger, Burtius i W. L. Mayer.

Massmann. Urodził się d. 15. sierpnia 1797 r. w Berlinie. Ojciec jego był zegarmistrzem. W r. 1811 ćwiczył się jako gimnazyasta pod kierunkiem Jahna na polu zajęczem. W r. 1813, podczas niebytności Jahna, pomagał Massmann Eiselenowi, jako „Vorturner“, a w r. 1817, w czasie choroby Eiselena, zastępywał go w kierwnictwie. W jesieni roku 1817 dnia 18. października odbył się festyn gimnastyczny w Wartburgu, podczas którego odbyło się znane palenie ksiąg, — Massmann brał w niem czynny udział.

W roku 1818 uczył gimnastyki w nowopowstałym zakładzie Harnischa w Wrocławiu, skąd w r. 1821 przeniósł się do zakładu Dittmara w Norymbergii jako nauczyciel. Tu pozostał do r. 1822, poczem udał się do Berlina celem studyowania języków staroniemieckich. W r. 1827 za przyczyną Thierscha powołał go król bawarski na kierownika gimnastyki korpusu kadeckiego w Monachium i poruczył mu docenturę na uniwersytecie, gdy zaś król wybudował zakład gimnastyczny dla młodzieży gimnazyalnej, objął Massmann kierownictwo w za-

kładzie i sprawował je przez 17 lat. W roku 1843 wezwano go w celach gimnastycznych do Prus i nadano profesurę na uniwersytecie berlińskim.

Gdy jednak w r. 1848 zaczęte wprowadzać gimnastykę szwedzką, ustąpił z pola i pozostawał tylko w stosunkach z Tow. gimnastycznemi berlińskiemi. Napisał następujące dzieła gimnastyczne: 1. *Vom Nutzen der Leibesübungen.* 2. *Leibesübungen zur Militärgimnastik.* 3. *Die Turnanstalt zu München.* 4. *Lings Schriften über Leibesübung* 5. *Altes u. Neues vom Turnen.*

(*Dokończenie nastąpi w przyszłym „Roczniku“*).

Rozkład ćwiczeń*).

Dołączony rozkład ćwiczeń jest opracowanym na 36 tygodni, w 6 tabelkach po 6 tygodni; tydzień podzielony na trzy kwadranse dla ćwiczeń na przyrządach, zapasów, szermierki i igrzysk (różności), czwarty kwadrans lekcyi przeznaczony na ćwiczenia (wspólne) wolne i rzędowe.

Pierwsza kolumna oznacza liczbę tygodni, do których się odnosi rozkład przyrządów i zastępów, głównie zaś gromada (rodzaj) ćwiczeń; druga kolumna oznacza dzień ćwiczeń w tygodniu; trzecia kolumna oznacza kwadranse ćwiczeń i zarazem zastępy; czwarta kolumna oznacza przyrząd, na którym się ma ćwiczyć; piąta wreszcie wyznacza gromadę ćwiczeń na odpowiednim przyrządzie. Cyfra zaś tu przydana odnosi się do tygodnia.

Jeśli się ćwiczą (wedle dołączonego rozkładu) 2 lub 3 zastępy, natenczas przyrządy się zmieniają, wyznaczane na ten sam dzień ćwiczeń, gdyby zaś więcej zastępów ćwiczyło, natenczas używają przyrządów wyznaczonych na następny dzień ćwiczeń. Jeżeli brakuje ten lub ów przyrząd, tam powtarza się przyrząd główny (drążek, koń, poręcze) i zapasy.

Oznaczenia dnia w tygodniu, zastępu, przyrządu i gromady ćwiczeń dokonywa się w ten sposób: Np. w 20 tygodniu, w 2 godzinie (lekcyi) ćwiczeń przypada: 20 tydzień, V dzień (lekcya) a w nim przyrządy: skok, poręcze, kółka a zarazem i gromady ćwiczeń z cyfrą 20, a więc: skok z pomostu w dal a w wyż, na poręczach zmiany podporu w środku i t. d.

---

*) Z „Sbornika Sokolego“ za r. 1899.

Tydzień	Dzień	kwadrans	Przyrząd	Gromada ćwiczeń	
1 7 13 19 25 31	I	1	Koń w szerz	1 woltyże okroczne 7 „ rozkroczne 13 „ odwrotne	19 w. rozkroczne (kuczne) 25 woltyże odboczne 31 wytrzymania
		2	Drążek	1 wspierania (proste) 7 odmachy (podmyki) 13 wymyki	19 siady i przesiady 25 zwiesz i zmiany zw. 31 przemyki
		3	Zapasy		
	II	1	Skok	1 w dal 7 „ o tyczce 13 „	19 o tyczce w dal i w wyż 25 w dal 31 w wyż o tyczce
		2	Poręcze	1 wywijania } w środku 7 wolt. odwrotne } w środku 13 wywijania } w środku	19 w. zawrotne, w środku 25 w. rozkroczne } na końcu 31 w. odwrotne } na końcu
		3	Drabina pozioma / pionowa	1 poz., pochody, poskoki 7 skośna, wstępywanie 13 pozioma, zw. i zm. zw.	19 pionowa, poch. (wspin.) 25 pozioma, poch., poskoki 31 pion., zw., podp., wytrz.
	III	1	Stół w szerz	1 woltyże odwrotne 7 „ kuczne 13 w. okroczne, odboczne	19 wytrzymania, przerzuty 25 wytrz. zawrotne 31 wytrz rozkroczne
		2	Drążek	1 wymyki 7 wywijania 13 przemyki	19 przemyki 25 kołowroty czyste 31 wymyki
		3	Różności (Igrzyska)		

Tydzień	Dzień	kwa-drans	Przyrząd	Gromada ćwiczeń	
	IV	1	Koń wzdłuż bez łęk z łękami	2 wolt. rozkroczne (b. ł.) 8 wytrzymania (z ł.) 14 wolt. kuczne (b. ł.)	20 wolt. odboczne (z ł.) 26 „ odwrotne (b. ł.) 32 przerzuty (z ł.)
2	IV	2	Zapasy		
8	IV	3	Szermierka		
14	V	1	Skok	2 w wyż 8 „ z pomostu 14 przelotny	20 z pomostu w dal i w wyż 26 w wyż 32 „ z pomostu
	V	2	Poręcze	2 ćwicz. ze zwiesz. 8 zmiany podporu 14 pochody, poskoki } w środku	20 zmiany podp. w środku 26 wytrzymania z boku p. 32 w. zawrotne z boku p.
20	V	3	Kółka	2 wytrzymania 8 zmiany zwieszeń 14 wspieranie	20 wspieranie 26 zmiany podporu i siadu 32 wspieranie
26	VI	1	Kozioł wszerz wzdłuż	2 w. odbocz., odwr. (wszerz) 8 w. kuczne (wzdłuż) 14 w. rozkroczne (w szerz)	20 w. rozkroczne (wzdłuż) 26 w okrocz., zawrot. (wsz.) 36 w. roz. (szn. od prz., wzdł.)
32	VI	2	Drążek	2 kołowroty czyste 8 wymyki 14 obroty	20 obroty 26 wspieranie mięszane 32 w. okroczne. odwrotne
	VI	3	Szermierka		

Tydzień	Dzień	kwadrans	Przyrząd	Gromada ćwiczeń	
3	VII	1	Koń w szesz	3 woltyże kuczne 9 „ odboczne 15 wytrzymania	21 woltyże zawrotne 27 przerzuty 33 woltyże okroczne
		2	Drabina skośna	3 pochody, posk. w zwiesz. 9 zwiesz, wspieranie 15 pochody w podporze	21 wstępywanie, pod., w. 27 wywijanie, obroty 33 pochody w podporze
9		3	Szermierka		
15	VIII	1	Skok	3 w dal a w wyż 9 w dal 15 w wyż a w dal	21 w dal 27 w dal a w wyż 33 w dal
		2	Poręcze	3 przewroty } w 9 w. zawrotne } środku 15 w. okroczne z boku p.	21 ćwicz. ze zwiesz. w środ. 27 w. zawr., odb., na końcu 33 zmiany podp. w środku
21		3	Drążek zwiesz 3, 15, 27) Ciężary (9, 21, 33)	3 siad, podpór 9 ćwicz ramion 15 wspieranie	21 ćwicz. tułowia 27 wymyki 33 ćwicz. nóg
27	IX	1	Skok	3 wgłąb 9 „ a w dal 15 „	21 w głąb a w dal 27 „ 33 „ o tyczce
33		2	Drążek	3 woltyże odboczne 9 pochody, poskoki 15 woltyże rozkroczne	21 kołowroty mięszane 27 przemyki 33 kołowroty mięszane
		3	Piramidy w lecie dysk)		

Tydzień	Dzień	kwadrans	Przyrząd	Gromada ćwiczeń	
		1	Koń wzdłuż z łękami / bez łęk	4 w. odwrotne (z ł.) 10 „ „ (b. ł.) 16 „ „ (z ł.)	22 przerzuty, wytrz. (b. ł.) 28 w. chyłkiem, rozkr. (z ł.) 34 w. rozkroczne (b. ł.)
4	X	2	Drążek	4 wspieranie czyste 10 wytrzymania 16 pochody, poskoki	22 wywijanie 28 wytrzymania 34 zwieszenia i zmiany
10		3	Wspinanie		
16		1	Skok	4 z pomostu w dal (o tycz.) 10 w wyż 16 z pomostu w wyż	22 przelotny 28 z pomostu w dal 34 w wyż
22	XI	2	Poręcze	4 w. rozkroczne, w środ. 10 obroty w środku 14 w rozkroczne, z boku	22 pochody, poskoki w środ. ?8 w. kuczne z boku 34 pochody, posk. w środ.
		3	Kółka	4 obroty 10 wymyki, przemyki 16 woltyże	22 huśtanie 28 kołowroty 34 huśtanie
28		1	Kozioł wzdłuż / w szerz	4 w. rozkroczne (wzdłuż) 10 przerzuty, wytrz. (wsz.) 14 w kuczne (wzdłuż)	22 w. zawrotne (wszerz) 28 w. chył., okrocz., odwr 34 w. kuczne (wsz.) [(wzdł.)
34	XII	2	Drążek	4 przemyki 10 kołowroty czyste 16 „ „	22 wymyki 28 w. zawrotne 34 wspieranie czyste
		3	Szermierka		

Tydzień	Dzień	kwa-drans	Przyrząd	Gromada ćwiczeń	
	XIII	1	Koń w szerz	5 w. zawrotne 11 przewroty, przerzuty 17 w. okroczne	23 w. kuczne 29 w. odwrotne 25 w. odboczne
5		2	Orczyk	5 huśtanie 11 zmiany zwieszeń 17 kołowroty	23 wytrzymanie 29 wspieranie 35 woltyże
11		3	Szermierka		
17	XIV	1	Skok	5 w dal 11 w wyż o tyczce 17 w dal	23 w dal o tyczce 29 w dal 35 o tyczce w dal a w wyż
23		2	Poręcze	5 w. kuczne, w środku 11 w. odboczne, okroczne 17 przewroty, z boku	23 w. odwrotne z boku 29 obroty w środku 35 wytrzymania na końcu
		3	Drabina pozioma	5 wiwijanie, siad, podpór 11 pochody, poskoki 17 wspieran., wym., przem.	23 zwieszenie i zmiany 29 woltyże, wytrzymanie 35 obroty
29	XV	1	Stół wzdłuż	5 przerzuty, wytrzymania 11 w. kuczne 17 w. zawrotne	23 w. rozkroczne 29 w. odboczne, okroczne 35 w odwrotne
35		2	Drążek	5 zwieszenia i zm'any 12 podpory i zmiany 17 w. kuczne	23 wspieranie czyste 29 przewroty, przerzuty 35 kołowroty czyste
		3	Zapasy		

Tydzień	Dzień	kwadrans	Przyrząd	Gromada ćwiczeń	
	XVI	1	Koń wzdłuż z łękami bez łęk	6 w. okroczne (b. ł.) 12 w. zawrotne (z ł) 18 w. rozkroczne (b. ł.)	24 w. okroczne (z ł.) 30 w. kuczne b. ł.) 36 w. kuczne (z ł.)
6		2	Kółka	6 wspieranie 12 kołowroty 18 zmiany zwieszeń	24 wymyki, przemyki 30 wytrzymania 36 woltyże
12		3	Ciężary	6 ćwicz. ramion 12 " tułowia 18 " nóg	24 ćwicz. ramion 30 " tułowia 36 " nóg
18	XVII	1	Skok	6 w wyż 12 z pomostu w dal 15 w wyż	24 z pomostu w dal 30 w wyż 36 z pomostu w dal a w wyż
		2	Poręcze	6 pochody, poskoki 12 wytrzymania w środku 18 w. odwrotne	24 przewroty na końcu 30 ćwicz. ze zwieszenia 36 obroty w środku
24		3	Wspinanie		
30	XVIII	1	Kozioł wszerz wzdłuż	6 w. rozkroczne (wszerz) 12 w. " (wzdłuż) 18 w. kuczne (wszerz)	24 w. kuczne (wzdłuż) 30 w. rozkroczne (wszerz) 36 w. wytrz., przewr. (wzdł.)
36		2	Drążek	6 kołowroty mięszane 12 wspieranie 18 "	24 wytrzymanie 30 wspieranie czyste 36 w. rozkroczne
		3	Szermierka		

*

SZEMATYZM

polskich gimn. Tow. sokolich w Austryi, Niemczech i Ameryce.

Skrócenia. *Pr.* = prezes, *z.* = zastępca, *s.* = sekretarz, *sk.* = skarbnik, *g.* = gospodarz, *ch.* = chorąży, *d. Z.* = delegat Związku, *n.* = naczelnik, *czł.* = członków, *ćw.* = ćwiczący, *A* = Austrya, *N.* = Niemcy, *Am.* = Ameryka.

Berlin. N. Pr. M. Schmack, z. pr. W. Okoniewski, s. W. Dzieweczyński, sk. W. Fyrst, g. A. Miedziński, ch. J. Ciastowski, n. J. Gutsche.

Biała. A. (Zawiązuje się).

Bochnia. A. Pr. Dr. A. Wcisło, z. pr. R. Bauman, s. J. Ajdukiewicz, sk. M. Kępa, g. G. Lipski, ch. A. Zechender, d. Z. Dr. A. Wcisło, n. J. Kozłowski, z. n. F. Południewski.

Bóbrka. A. Pr. J. Brzuchowski, z. pr. F. Wierzchowski, s. L. Bladowski, sk. E. Klimkiewicz, g. W. Schneigert, d. Z. E. Pauli, n. A. Kulinicz, z. n. J. Domiszewski.

Borszczów. A. Pr. A. Grzegorzewski, z. pr. M. Kochanowicz, z. pr. II. K. Dobrowolski, s. M. Morler, sk. K. Sękowski, g. A. Ochocki, d. Z. S. Grzegorzewski, n. S. Kopczyński.

Borysław. A. Pr. Długosz, s. Galiński.

Brody. A. Pr. K. Mayer, z. pr. L. Oborski, s. S. Ozga, sk. M. Romański, g. J. Kędzierski, n. J. Hawel.

Brzesko. A. Pr. R. Niwicki, z. pr. Sz. Bernadzikowski, z. pr. II. W. Leduchowski, s. L. Wagner,

sk. J. Weiss, g. E. Marńak, n. J. Skrobotowicz, z. n. J. Mołoń.

Brzeżany. A. Pr. M. Rossowski, z. pr. Z. Barzykowski, z. pr. H. F. Maresz, s. T. Nacher, sk. E. Brodzki, g. E. Herwy, d. Z. M. Rossowski, n. K. Lewandowski, z. n. L. Eckert.

Brzozów. A. (Nie nadesłano).

Buczacz. A. Pr. Fr. Zych, z. pr. W. Służewski, g. J. Mazur, d. Z. i. n. T. Czerski, z. n. S. Woszczyński.

Buffalo. Am. Pr. J. Huebsch, z. pr. A. Skarbiński, s. K. Politowicz, sk. J. Jędrosiak, g. F. Czaja, ch. J. Ignasiak, n. J. Żydowicz.

Buk. N. Pr. Dr. K. Wróblewski, z. pr. T. Degórski, s. T. Grudzielski, n. H. Leszner.

Bursztyn. A. Z. pr. S. Chronowski, s. Z. Slanik, sk. M. Mojseowicz, d. Z. i n. F. Glisto.

Bydgoszcz. N. Pr. K. Gączerzewicz, z. pr. F. Witecki, s. J. Sergott, n. Wojciechowski.

Bytom. N. Pr. J. Pietrzykowski, s. P. John, sk. K. Pietrzykowski, g. M. Kramer, n. J. Tucholski.

Charlottenburg. N. Pr. S. Pogorzelski, z. pr. A. Daleszyński, s. S. Cześnik, sk. J. Spychała, n. F. Trawiński, z. n. W. Przybył.

Chełmno. N. Pr. Dr. Polewski, z. pr. Konopiński, s. Jaworski, n. Piotrowicz.

Chełmża. N. Pr. M. Pryliński, s. F. Szumowski, sk. A. Olkowski, g. F. Klein, ch. Miszkie, n. M. Pryliński.

Chicago I. Am. Pr. F. Karch, s. J. Nowicki, n. A. Osiński.

Chicago II. Am. Pr. S. Wroński, s. J. Singer, sk. A. Majewski, n. A. J. Rajski.

Chicago VIII. Am. Pr. St. Szeszycki, s. S. Pierzyński, n. St. Cichowicz.

Chicago South. Am. Pr. K. Witkowski, s. F. W. Walkowiak, n. F. Smugała.

Chodorów. A. Pr. W. Laurych, z. pr. Dr. J. Bober, s. K Jurkiewicz.

Chrzanów. A. Pr. J. Bieroński, z. pr. W. Dygulski, s. S. Michalski, sk. J. Sopicki, g. i n. S. Michalski.

Cieszanów. A. (Zawiązuje się).

Cieszyn. A. Pr. Dr. A. Dyboski, z. pr. J. Kukucz, s. T. Pelczarski.

Czerniowce. A. Z. pr. E. Elster, s. W. Wejdelek, sk. W. Sołtyński, g. M. Agopsowicz, ch. W. Kory. tyński. d. Ž. K. Kołakowski, n. J. Sadowski, z. n. S. Schlag.

Czortków. A. Pr. W. Zawadzki, z. pr. I. L. Noss, z. pr II. W. Chilewski, s. S. Szlaiber, sk. i ch. P. Grębosz, g. A. Kostecki, d. Z. W. Zawadzki, n. J. Jaśnikowski.

Dąbrowa. A. Pr. Dr. S. Bartman, z. pr. Dr. J. Datka, s. i n K. Braun.

Delatyn. A. Pr. Fr. Gruiński, z. pr. A. Obertyński, s. Z. Łukaszewicz, n. Z. Kamiński.

Dębica. A. Pr. H. Zauderer, z. pr. Dr. S. Friedberg, s. E. Janiczek, n. W. Jagielski.

Dobromił. A. (Zawiązuje się).

Dolina. A. Z. pr. M. Schwarz, s. L. Heilman, sk. W. Kossakiewicz, g. J. Kosterkiewicz, d. Z. W. Chmielewski, n. J. Krupski.

Drohobycz. A. Pr. W. Lechowski, z. pr. I L. Wiśniewski, z. pr. II. W. Przetocki, s. W. Kobierski, sk. St. Szajna, g. B. Moszyński, n. J. Laurynów, z. n. Z. Marynowski.

Filadelfia. Am. Pr. J. Gabryelewicz, s. K. Różycki, n. L. Kawski.

Gdańsk. N. Pr. S. Cichoszewski, z. pr. M. Antkowski, s. K. Kerber, n. J. Zgorzalewicz.

Gniewkowo. N. (Nie nadesłano).

Gniezno. N. Pr. J. Fortuński, z. pr. A. Śmielecki, s. A. Wierzchosławski, sk. S. Łukomski, g.

B. Ziersch, ch. Hammling, d. Z. J. Fortuński, n. B. Urbański, z. n. W. Meyza.

Gorlice. A. I r. W. Biechoński, z. pr. I. M. Galiński. z. pr. II. Dr. Fr. Dziubczyński, s. K. Laskowski, sk. J. Chmielewski, g. i d. Z. K. Drogoń, ch. C. Kassube, n. K. Drogoń.

Gostyń. N. Pr. Dr Górski, z. pr. J. Dzwikowski, s. Maychrowicz, sk. Łagodziński, g. J. Jankiewicz, d. Z. Łagodziński, n. Jasiński, z. n. Janaszewski.

Gródek. A. Pr. J. Bogdanowicz, z. pr. F. Bobowski, s. J. Szturma, sk. M. Kołodeński, d. Z. J. Bogdanowicz, n. s. Wenc.

Grudziądz. N. Pr. J. Marchlewski, z. pr. W. Waszczeński, s. J. Bona, sk. i n. J. Zawadzki, z. n. F. Szredzki.

Grybów. A. Pr. Dr. J. Holzer, z. pr. J. Singer, s. W. Węgrowski, n. Pollak.

Horodenka. A. Pr. A. Theodorowicz, z. pr. J. Janocha, s. S. Ćwikliński, sk. T. Germański, g. W. Kögler, d. Zw. W. Kaliczyński, n. J. Skuciński.

Inowrocław. N. Pr. Dr. J. Krzymiński, s. J. Filipowicz, n. S. Jankowiak.

Jarosław. A. Pr. Dr. W. Grabowski, z pr. Dr. W. Dietzius, s. M. Herman, sk. B. Wodziński, g. J. Bigo, d. Z. Dr. W. Grabowski, n. E. Ganter.

Jasło. A. Pr. Dr. A. Hicner, z. pr. A. Korlakowski, z. pr. II. R. Palch, s. J. Zipper, sk. F. Łoziński, g. Fr. Polak, ch. S. Kulczycki, n. W. Kuzian.

Jaworów. A. Pr. Dr. J. Hibl, z. pr. I. A. Sielecki, z. pr. II. E. Heller, s. L. Szczerbiński, sk. W. Kokonowski, g. F. Sienicki, d. Z. Dr. J. Hibl, n. A. Marenin.

Jaworzno. A. Pr. Dr. W. Damski, s. A. Głogoczowski, n. T. Bieniasz.

Jeleń. A. (Nie nadesłano).

Jeżyce. N. Pr. J. Andrzejewski, z. pr A. Szczepecki, s. W. Szpotański, sk. N. Szperliński, g. K. Wendland, ch. J. Wysocki, d. Z. S. Mielewski, n. S. Rolnik, z n. F. Ryster.

Jordanów. Pr. J. Cichra, z. pr. M. Köhler, s. A. Tereszczuk, ch. W. Łabuda, d. Z. J. M. Köhler, n. K. Brzoza.

Kalwarya. A. Pr. W. Jaroszewski, z. pr. I. J. Kossowski, z. pr. II. M. Wągiel, s. A. Czosnykowski, sk. A. Dreścik, g. S. Jaworski, d. Z. i n. W. Niemczynowski.

Kałusz. A. Pr. J. Garlicki, z. pr. P. Zaremba, s. P. Przestalski, sk. A. Noskiewicz, g. i d. Z. P. Zaremba, n. L. Jasiński.

Kamionka. A. Pr. J. Szawłowski, z. pr. S. Gaweł, s. A. Falkowski, sk. K. Świtkowski, g. W. Radecki, d. Z. J. Szawłowski, n. J. Peszkowski, z. n. T. Kamiński.

Katowice. N. (Nie nadesłano).

Kępno. N. (Zawiązuje się).

Kołomyja. A. Pr. Dr. S. Haczewski, z. pr. I. Dr. W. Stauber, z. pr. II. A. Klimaszewski, s. A. Goligowski, sk. L. Leibschang, g. J. Hawel, ch. K. Hausser, d. Z. Dr. W. Stauber, n. W. Mianowski, z. n. H. Gąsiorowski.

Kopyczyńce. A. Pr. M. Glazarewicz, z. pr. T. Gadziński, s. K. Stankiewicz.

Koronowo. A. Pr. A. Klajbór, z. pr. M. Mende, s. B. Kaczorek, n. F. Kamyczek.

Kórnik. N. Pr. Dr. Z. Celichowski, s. H. Janowski, n. S. Laurentowicz.

Kościan. N. Pr. J. Rutkowski, n. W. Derda.

Kościerzyna. N. (Nie nadesłano).

Koźmin. N. Pr. J. Dychtowicz, z. pr. B. Maciejewski, s. F. Rosemann, sk. L. Kurzawski, g. I. Dymel, n. S. Antoniewicz, z. n. F. Rosemann.

Kraków. A. Pr. W. Turski, z. pr. I. E Klemensiewicz, z. pr. II. J. Rudnicki, s. Dr. S. Rowiński, sk. E Reiner, g. L. Sippl, ch. W. Piwowarski, n. i b. Szcz. Ruciński.

Krosno. A. Pr Dr. J. Jugendfein, z. pr. I. F. Daniszewski, z. pr. II. J. Bergman, s. T. Kotula, sk. M. Szal, g. i d. Z. F. Daniszewski, n. J. Wanat, z. n. J. Adamski.

Krotoszyn. N. Pr. Cz. Rowiński, z pr. P. Kończak, s. S. Jabłoński, sk. P. Kończak, n. W. Cybiński, z. n. Nowakowski

Kruszwica. N. Fr. S. Bednarski, z. pr. J. Fiółkowski, s. K. Szulc, sk. B. Janowski, g. M. Degórski, ch. A. Gajewski, d. Z. S. Bednarski, n. M. Stankiewicz, z. n. W. Weiner.

Krynica. A. (Nie nadesłano)

Limanowa. A Pr. E. Winter, z. pr. H. Fleischmann, s. J. Lesiecki, sk. T. Rychlicki, g. T. Dąbrowski, n. Grodziński.

Lisko. A. Dr. J. Jabłoński. z. pr. I. L. Paszkowski, z. pr. II. W. Dukiet, s. W. Zbiegniewicz, sk. F. Górka, g. R. Barański, n. J. Paszkiewicz.

Londyn. Anglia. (Nie nadesłano).

Lubawa. N. Pr. Dr. Rzepnikowski, n. Kalkstein.

Lwów I. A. Pr. Dr. A. Dzlędzielewicz, z. pr. I. J. Romanowski, z. pr. II. Dr. K. Czarnik, s. Dr. S. Obmiński, sk. P. Targoński, g. E. Friedrich, ch. J. Wierzbicki, n. A. Durski, z. n. W. Janikowski.

Lwów „Koło". A. Pr. J. Piórkiewicz, z. pr. R. Kwiatkowski, s. J. Kwiatkowski, sk. W. Mięsowicz, g. E. Begiński, d Z. W. Mięsowicz, n. F. Szczurkiewicz.

Łańcnt. A. Pr. W. Szpunar.

Mielec. A. (Nie nadesłano).

Mikulińce. A. (N,e nadesłano).

Milwaukee. A. Pr. J. Kruszka, n. St. Kubiak.

Miłosław. N. Pr. K. Zambrzyzki, s. S. Zielichowski, sk. A. Średziński, n. Z. Anerzejewski, z. n. S. Michalak.

Mogilno. N. Pr. Z. Rożański, z. pr Sz. Jakubowski, s. A. Zbychowski, sk. W. Olejniczak, g. A. Wysocki, ch. J. Mikołajski, d. Z Sz. Jakubowski, n. A. Orłowski, z. n. J. Skrzypczak.

Mościska. A. Pr. A. Lach, s. L Krzyszkowski, sk. K. Wałek. g. M. Młynarkiewicz, d. Z. K. Grochowski, n. L. Krzyszkowski, z. n. F. Żebracki.

Muszyna. A. Pr. J. Arlet, z. pr. Dr. K. Jaroszewicz, s. K. Marciak, sk. J. Tymbarski, g. E. Gerhardt, n. G. Domiczek, z. n. K. Sisz.

Myślenice. A. Pr. Dr. W. Łodziński, z. pr. Dr. M. Klakurka, s. J. Płatkowski, sk. W. Tumiński, g. P. Pitala, ch. E. Klebert, d. Z. Dr. W. Łodziński, n. A. Söhnel.

Nadwórna. A. (Nie nadesłano).

Nakło. N. Pr. S. Weichman, n. W. Dettloff.

Nowy York. Am. Pr. M. Stefanowicz, z. pr. J. Więckowski, s. K. Tomaszewski, sk. A. Jągrowski, g. K. Ołdyński, n. M. Wojtaszek.

Nowy Sącz. A. Pr. L. Lipiński, n. A. Langer.

Nowy Targ. A. (Nie nadesłano).

Oborniki. N. N. K. Stefański, z. n. S. Gorecki.

Ostrów. N. Pr. J. Nowicki, z. pr. A. Pawlicki, s. A. Gołski, sk. S. Rusinkiewicz, ch. W. Stachurski, d. Z. J. Nowicki, n. N. Mielcarzewicz.

Ostrzeszów. N. Pr. F. Wodniakowski, n. I. Sławski.

Pakość. N. Z. pr. W. Rożański, n. Adamski.

Pelplin. M. Pr. J. Górski, s. E. Krzyżanowski, sk. J. Szczodrowski, g. J. Koenig, n. M. Wiśniewski.

Pilzno. A. Pr. T. Bujnowski, z. pr. J. Zelek, s. L. Jacobi, sk. Dr. W. Mydlarski, g. L. Jacobi, d. Z. T. Bujnowski, n. S. Miętus, z. n. L. Jacobi.

Pittsburg. Am. Pr. W. Pórzycki, s. T. Starzyński, sk. J. Zimołzak, g. F. Patykowski

Pleszew. N. Pr. K. Tomaszewski, z. pr. A. Noskowicz, s. M. Żelezinski, sk. T. Śmitkowski, ch. F. Ligęsiński, d. Z. K. Tomaszewski, n. M. Barall, z. n. M. Czarliński.

Podgórze. A. Pr. W. Adamski, z. pr. I. T. Sołtysik, z. pr. II. W. Bukowski. s. Dr. F. Bordel, sk. Sz. Droszcz, g. L. Żarski. ch I. Grządziel, d. Z. W. Adamski, n. K. Nowak.

Podhajce. A. Pr. J. Krzysztofowicz, z. pr. K. Lubowiecki, sk. J. Wilusz, g. K. Kwiatkiewicz, z. n. Z. Nider.

Poznań. N. Pr. J. Sołtys, z. pr. i d. Z. K. Rzepecki, s. T. Siewicz, sk H. Eklert, ch. W. Maciejewski, n. W. Gładysz, z. n. J. Borucki.

Przemyśl. A. Pr. Dr. L. Tarnawski, z. pr. K. Monne, s. E. Kusiba, sk. i ch. F. Giebułtowicz, g. R. Stojanowski, d. Z. Dr. L. Tarnawski, n. W. Rajnoch, z. n. W. Sawicki.

Przeworsk. A. Pr. Dr. B. Zborowski, z. pr. W. Bauman, s. M. Chwalibiński, sk. S. Witkowski, g. J. Reyman, d. Z W. Bauman, n. M. Lisiewicz.

Radziechów. A. Pr. F. Mrozowski, z. pr. J. Oryszkiewicz, s. K. Cielenkiewicz, sk. W. Maciejowski, g. Dr. S. Prebendowski, n. J. Ruszczyński.

Radymno. A. (Nie nadesłano).

Rawa. A. (Zawiązuje się).

Rohatyn. A. Pr. W. Manasterski, z. pr. S. Leszczyński, s. J. Ziemba, sk. K. Gross, g. K. Pędracki, d. Z i n. J. Stenzel.

Ropczyce. A. Pr. Fr. Zach, z. pr. Dr. B. Strowski, s. F. Gryglewski, sk. Groele, g. S. Kurzawa, d. Z. F. Zach, n. W. Litwiński

Rozwadów. A. (Nie nadesłano).

Rozdzień. A. Pr. W. Pohl, z. pr. J. Tholz, s. K. Pronobis, sk. J. Loga, g. F. Łukaszczyk, d. Z. J. Badura, n. R. Baluch.

Rudki. A. Pr. W. Olszański, z pr. S. Dembowski, s. S. Ujejski, sk. F. Tursa, g. S Czernikowski, ch. S. Ujejski, n. W. Maksymowicz.

Rzeszów. A. Pr. Dr. J. Malec, z. pr. I. T. Stanisz, z. pr. II. E. Arway, s. Dr. J. Dzierzyński, sk. S. Kublin, g. J. Mazepa, ch. J. Lewicki, d. Z. Dr. R. Als, n. K. Stary. z. n. W. Książek.

Sambor. A. Pr. Dr. A. Bigelmeyer, z. pr. Dr. Fr. Tomaszewski, s. K. Szabo, sk. S. Kasprzycki, g. R. Kostrzewski, ch. S. Kasprzycki, d. Z. W. Popiel, n. K. Szabo, z. n. M. Ptaszyk.

Sanok. A. Pr. W. Adamczyk, z. pr. I. W. Beksiński, z. pr II. K. Geradis, s. S. Basiński, sk. F. Giela, g. W. Sygnarski, d. Z. W. Adamczyk, n. W. Sygnarski.

Sądowa Wisznia. A. Pr. W. Dembiczak, z. pr. Fr. Wegscheider, s. Dr. J. Landau, sk. J. Mirkiewicz, g. i n. E. Kiszelka.

Schodnica. A. (Nie nadesłano).

Skawina. A. Pr. Dr. S. Nawrat, z. pr. B. Bieńkowski, s. i g. Cz. Czapkiewicz, sk. S. Slączek.

Śniatyn. A. Pr. A. Moczydłowski, z. pr. Dr. E. Ciszka, s. M. Niemczewski, sk. L. Solowski, s. i ch. W. Amirowicz. d. Z. A. Moczydłowski, n. J. Kosiński.

Sokal. A. Pr. Dr. W. Wejda, z. pr. I. Dr. J. Łuszczkiewicz, z. pr. II. M. Jaworczykowski. s. F. Kaizer, sk. N. Zbijewski, d Z. Dr. W. Wejda, n. F. Kaizer.

South-Bend. Am. Pr. I. Szczodrowski, s. K. Smogór, n. M. Kitkowski.

Śrem. N. Pr. E. Neyman, z. pr. F. Mąkowski, s. M. Kasprzak, sk. M. Barczyński, g. T. Świąt-

kowski, d. Z. J. Mąkowski, n. S. Sobolewski, z. n. F. Ostrowski.

Środa. N. Pr. K. Kubicki, z. pr. S. Milewski, s J. Olszański, sk. M. Bessert. g. I. Nowak, ch. I. Zbierski, d. Z. S. Milewski, n. I. Nowak.

Stanisławów. A. Pr. A Barancewicz, z. pr. I. Dr. M. Ostafiński, z. pr. II. A. Adelman, s. J. Traciłowski, sk. T. Artychowski, g. J. Szporek, ch. S. Chowaniec, d. Z. J. Traciłowski, n W. Świątkiewicz, z n. T. Artychowski.

Stary Sącz. A. Pr. B Dąbrowski, z. pr. J. Kłapa, s. Fr. Japot, sk. A Pawlikowski, g. K. Cesarczyk, d. Z. B. Dąbrowski, n. J. Kunze.

Strzelno. N. Pr. Fr. Wegner, s. i n. Cz. Kozłowski.

Stryj. A. Pr. M. Ślósarski, z. pr. I. Dr J. Bylina, z. pr. II. L. Bartkiewicz, s. M. Niemczynowski, sk. K. Lechicki, g. W. Turosz, ch. S. Dienstl, d. Z. M. Ślósarski, n. P. Wróblewski.

Szamotuły. N. Pr. T. Pokorzyński, z. pr. S. Bialasik, s. W. Szwemin, sk. J. Seydel, ch. J. Bak, d. Z. T. Pokorzyński, n. W. Matuszewski, z. n. A. Franke.

Szymborze. N. (Nie nadesłano).

Tarnobrzeg. A. (Nie nadesłano).

Tarnopol. A. Pr. E. Kessler, z. pr. A. Giedroyć, s. T. Witwicki, n. S. Szytyliński.

Tarnów. A. Pr. K. Smolik, z. pr. I. F. Nowosielski, z pr II. X. S. Walczyński, s. I. Smalec, sk. S Podolecki, g. L. Ganter, ch. A. Wójcicki, d. Z. W. Adamski, n. S. Dubelski, z. n. J. Wojnarowski.

Tłumacz. A. (Zawiązuje się).

Toledo. Am. Pr. B. Datkowski, n. F. Trepiński.

Trembowla. A. Pr. Dr. A. Kuhn, z. pr. S. Kirchner, s. J. Mikolaschek, sk. M. Jagusiński, g L. Krzemieniecki, n. J. Dobrowolski, z. n. J. Podhalicz.

Trzemeszno. N. Prezes S. Sroczyński, z. pr. Letzelberger, s. J. Biernacki, sk. J. Pruss, g. M. Switalski, ch. I. Kaptur, d. Z. i n. A. Siwiński, z. n. M. Świtalski.

Tuchów. A. Pr. K. Goyski, z. pr. I. K. Berke, z. pr. II. H. Hudetz, s. L. Stropiński, sk. K. Matzner, g. i n. S. Ziembiński.

Tyczyn. A. (Nie nadesłano).

Wadowice. A. Pr. J. Kurowski, z. pr. T. Nartowski, dyr. Dr. M. Gedl, s. T. Solski, sk. J. Tyrała, g. Dr. M. Gedl, ch. Dr. A. Bukowski, d. Z. T. Nartowski, n. K. Usiekniewicz.

Wąbrzeźno. N. Pr. S. Michałowski, sk. J. Brise n. A. Rujner, z. n. W. Salewski.

Wągrówiec. N. Pr. W. Sroczyński, s. W. Różycki, sk. W. Konopiński, n. E. Przybylski, z. n. W. Heliński.

Wieliczka. A. (Nie nadesłano).

Wilda. N. (Zawiązuje się).

Witkowo. N. Pr. Ł. Osten, z. pr. I. Kubliński, s. W. Lempe, sk. M. Deskowski, n. M. Ogórkiewicz.

Wojnicz. A. Pr. Dr. W. Łowczowski, z. pr. W. Natoński, n. A. Kunze.

Wrocław. N. Pr. Dr. W. Zaremba, z. pr. Dr. F. Domański, s S. Łysiński, sk. J. Szczygielski, d. Z. i n. P. Harkiewicz, z. n. B Załuski.

Września. N. (Nie nadesłano).

Wyrzysk. N. (Nie nadesłano).

Zagórz. A. Pr. i d. Zw. Dr. J. Galant, z. pr. A. Krüger, s. S. Grossmann, sk. J. Leżak, g. Fr. Domitowicz.

Zakopane. A. (Nie nadesłano).

Zaleszczyki. A. Pr. Dr. A. Bielański, z. pr. J. Fiedler, s. T. Sokol, n. Z. Pawłowski.

Założce. A. (Nie nadesłano).

Zbaraż. A. (Nie nadesłano).

Złoczów. A. Pr. L. Krobicki, z. pr. I. S. Dębicki, z. pr. II. E. Gluziński, s. E. Mroziński, sk. F. F. Dębicki, g. i ch. W. Borzemski, d. Z. L. Krobicki, n. Z. Podgórski.

Żabie. A. (Zawiązuje się).

Żerków. N. Pr. E. Alkiewicz, s. J. Zborowski, n. Miśkiewicz.

Żnin. N. (Nie nadesłano).

Żółkiew. A. Pr. A. Borowski, z. pr. Dr. K. Wyrzykowski, s. Fr. Janikowski, sk. B. Gromski, g. J. Halka, ch. H. Hillich, d Z. i n. Dr. K. Wyrzykowski, z. n. F. Janikowski.

Żywiec. A. Pr. Barański, n. W. Nowotarski.

Tabela sta-

polskich gimnastycznych

(Cyfry ujęte w nawiasach ( )

Nazwa gniazda	Rok założenia	Og. l. członków	L. umundurow.	Przeciętna liczba członków biorących udział w ćwiczeniach										
				gimnast.	tyg. godz.	na kole	tyg. godz.	na koniu	tyg. godz.	szermiercz.	tyg. godz.	strzelaniu	tyg. godz.	ślizganiu
Berlin	1889	160	25	116	6	12	2	—	—	12	1	—	—	—
Bochnia	1891	216	47	49	3	14	6	—	—	—	—	27	1	—
Bobrka	1896	47	18	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borszczów	1895	105	20	20	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Brody	1891	95	24	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brzesko	1893	114	14	39	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brzeżany	1892	100	24	27	4	—	—	—	—	13	3	—	—	—
Buczacz	1894	120	16	16	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buffalo	1896	40	10	15	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bursztyn	1896	18	—	8	2	3	—	—	—	—	—	—	—	2
Bytom	1895	60	20	28	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Charlottenburg	1893	48	16	20	4	16	—	—	—	—	—	—	—	—
Chełmno	1895	48	13	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chrzanów	1897	56	8	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Czerniowce	1892	70	40	12	3	5	1	—	—	—	—	—	—	—
Czortków	1891	86	26	12	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Delatyn	1892	20	6	8	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dębica	1894	57	16	12	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dolina	1893	78	24	10	3	10	3	—	—	6	3	—	—	—
Drohobycz	1890	185	16	25	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gniezno	1887	89	—	20	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gorlice	1892	103	42	15	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gostyń	1894	63	8	25	2	20	1	—	—	—	—	—	—	—
Gródek	1893	80	18	12	3	2	2	—	—	—	—	—	—	—
Grudziądz	1895	35	—	21	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—
Horodenka	1897	68	24	14	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jarosław	1889	146	24	10	2	12	2	—	—	—	—	—	—	—
Jasło	1887	97	24	17	3	—	—	—	—	—	—	—	—	27
Jaworów	1890	107	22	20	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jaworzno	1894	44	—	8	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jeżyce	1894	85	18	38	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jordanów	1896	71	17	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalwarya	1899	36	13	8	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—

tystyczna

Towarzystw sokolich.

oznaczają marki niemieckie.)

tyg. godz.	Przec. l. członk. bior. ud. w ćwic. wiosłow.	tyg. godz.	L. wyst reprezent.	L. ćwiczeń publ.	Przychód w roku 1898/9	Rozchód w roku 1898/9	Wartość inwentarza bez budynku	Wartość budynku lub fund. budowy	Posiada sztandar	Bud. własny lub najęty	Boisko wł. l. naj.	Biblioteki fachowej tomów	Biblioteki beletryst. tomów	L. czł. grona n.	L. odczyt. publ.
—	—	—	2	3	(1376)	(1342)	(600)	(1973)	1	n	—	53	80	11	6
—	—	—	7	4	1327	3316	1300	370	1	w	w	60	—	5	—
—	—	—	–	3	200	186	100	73	-	n	n	8	—	2	—
—	—	—	4	—	6530	6500	250	8000	—	w	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	515	437	—	2039	1	n	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	100	500	—	—	n	n	15	—	2	-
—	—	—	—	1	698	630	400	1558	—	n	n	—	—	8	—
—	—	—	3	3	980	890	500	630	—	n	—	20	80	4	—
—	—	—	6	4	135	154	150	335	1	n	—	30	—	—	—
—	—	—	—	—	104	20	—	—	—	n	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	(600	—	—	n	n	—	—	—	10
—	—	—	1	3	(570)	(418)	(700)	—	—	n	n	—	40	—	4
—	—	—	3	3	(750)	(650	(1300)	—	1	—	—	—	—	2	—
—	—	—	4	1	—	—	716	385	—	n	—	—	—	1	—
—	—	—	4	2	469	455	400	—	1	n	—	3	—	—	—
—	—	—	5	1	1176	1169	500	2721	1	n	—	3	25	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	3	-	589	382	80	556	—	n	w	12	—	1	—
—	—	—	3	3	1781	1550	650	946	—	w	w	—	—	1	—
—	—	—	—	2	3561	3488	1543	1900	—	w	w	—	—	9	3
—	—	—	2	—	—	—	(1200)	—	1	n	n	—	—	—	—
—	—	—	4	1	5644	5619	2790	—	1	w	w	16	—	—	—
—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	n	w	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1010	988	200	1964	—	n	w	—	—	1	—
—	—	—	1	—	(105)	(125)	(100,	—	—	—	—	—	—	2	—
—	—	—	4	1	546	499	300	—	—	n	—	14	—	—	—
—	—	—	1	1	3547	713	367	10288	—	n	w	20	—	3	—
—	—	—	2	2	640	550	1500	5700	1	n	—	—	—	—	—
—	—	—	1	1	534	181	240	28000	—	w	w	50	2400	1	—
—	—	—	2	—	1101	119	233	—	—	n	—	—	—	2	—
—	—	—	—	5	(1271)	(656)	(350)	(450)	1	n	n	10	120	2	2
—	—	—	2	1	654	343	553	289	—	n	w	28	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	200	—	—	n	—	6	—	1	—

Nazwa gniazda	Rok założenia	Og. l. członków	L. umundurow.	Przeciętna liczba członków biorących udział w ćwiczeniach gimnast.	tyg. godz.	na kole	tyg. godz.	na koniu	tyg. godz.	szermiercz	tyg. godz.	strzelaniu	tyg. godz.	ślizganiu
Kałusz	1894	94	8	20	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kamionka	1894	35	10	12	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kołomyja	1885	220	68	50	3	—	—	—	—	8	2	—	—	—
Kopyczyńce	1895	42	14	10	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Koźmin	1896	26	1	11	3	—	—	—	—	—	—	—		—
Kraków	1885	740	200	122	6	62	6	—	—	24	3	—	—	—
Krosno	1893	120	16	14	3	—		—	—	—	—	—	—	28
Krotoszyn	1896	47	8	18	2	21	—	—	—	—	—	—	—	—
Kruszwica	1893	32	1!	12	2	12	2	—	—	—		15	1	—
Limanowa	1893	50	6	14	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lwów I.	1867	1431	500	350	9	28	3	60	24	22	6	—	—	—
Lwów „Koło"	1891	130	16	—	—	5	—	—	—	3	—	—	—	8
Miłosław	1894	34	6	14	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mogilno	1895	50	12	20	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mościska	1895	61	17	16	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Muszyna	1899	19	2	10	2	4	—	—	—	—	—	—	—	5
Myślenice	1894	71	20	5	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Nowy Sącz	1887	160	—	14	3	15	—	—	—	—	—	—	—	—
Ostrów	1890	69	22	29	3	20	2	—	—	—	—	—	—	—
Pelplin	1892	25	--	18	5	4	2	—	—	—	—	—	—	—
Pilzno	1894	72	19	12	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pleszów	1891	53	15	15	4	13	—	—	—	—	—	—	—	—
Podgórze	1891	170	40	20	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podhajce	189⁹	35	3	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poznań	1886	388	60	95	6		—	—	—	—	—	—	—	—
Przemyśl	1885	301	72	42	3	48	3	—	—	16	3	—	—	—
Przeworsk	1893	90	24	10	3	—	—	—	—	—	—	—	—	30
Radziechów	1897	52	16	14	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rohatyn	1892	61	18	12	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ropczyce	1894	64	23	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rozdzień	1898	60	16	25	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rudki	1897	40	3	12	8	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Rzeszów	1887	215	52	20	3	20	1	—	—	—	—	—	—	—
Sambor	1890	110	18	10	3	30	2	—	—	—	—	—	—	—
Sanok	1889	140	35	26	3	22	4	—	—	12	3	—	—	—
Sąd. Wisznia	1899	32	12	10	2	—	—	—	—	6	2	—	—	5
Skawina	1896	43	16	11	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—

tyg. godz.	Przec. l. członk. bior. ud. w ćwicz.		L. wyst. reprezent.	L. ćwiczeń publ.	Przychód w roku 1898/9	Rozchód w roku 1898/9	Wartość inwentarza bez budynku	Wartość budynku lub fund. budowy	Posiada sztandar	Bud. własny lub najęty	Boisko wł. l. naj.	Biblioteki fachowej tomów	Biblioteki beletryst. tomów	L. czł. grona n.	L. odczyt. publ.
	wiosłow.	tyg. godz.													
—	—	—	3	—	380	370	200	1100	—	n	—	10	20	—	—
—	—	—	—	—	150	180	107	157	—	n	n	23	—	2	—
—	—	—	9	3	4899	4871	1830	—	1	w	w	10	—	5	—
—	—	—	4	1	839	833	450	363		—	—	—	44	—	—
—	.	—	—	1	(120)	(65)	(150)	(19)	—	n	n	—	—	1	—
—	42	—	6	4	29319	27982	2000	54292	1	w	w	128	—	—	—
6	—	—	—	—	—	16000	800	—	—	w	w	92	—	1	—
—	—	—	—	1	(385)	(300)	(300)	—	1	n	n	—	—	—	—
—	—	-	1	3	(10)	(6)	(1000	—	1	n	n	13	75	—	4
-	—	—	4	—	470	401	1419	—	—	n	w	—	154	1	—
—	—	—	10	4	41193	39566	3887	—	1	w	w	200	1650	21	—
—	—	—	—	—	2283	2024	400	3069	1	n	—	12	—	—	—
—	—	—	—	—	(239)	(198	(300	—	—	n	n	—	—	—	8
—	—	—	1	1	(714)	(618)	(950)	—	1	n	n	—	—	—	—
—	—	-	2	1	353	177	489	—	—	w	w	7	6	3	—
—	—	—	1	1	134	64	30	—	—	n	—	—	—	1	—
—	—	—	1	—	353	108	2564	1206	1	n	-	23	—	1	—
—	—	—	3	1	2327	2324	—	12403	1	w	w	—	800	1	—
—	—	—	1	—	(351)	(247)	(1000)	—	1	n	n	—	—	—	—
—	—	—	1	5	(78)	(36)	(100)	—	—	n	n	—	—	3	12
—	—	—	4	1	—	—	350	700	—	n	w	26	—	—	—
—	—	—	4	2	(402)	(353)	(1400)	(740)	1	n	—	13	60	—	4
—	—	—	4	2	4015	4015	2748	30000	1	w	w	—	150	1	—
—	—	—	—	—	215	70	40	60	—	n	—	5	—	2	—
—	—	—	3	—	(7011)	(6345)	(2000)	(20000	1	n	—	20	671	—	—
—	—	—	5	3	11823	9501	7370	68000	1	w	n	56	—	8	—
7	—	—	—	—	692	230	268	2280	—	n	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	310	85	130	—	—	n	—	—	—	1	—
—	—	—	2	1	437	255	—	—	—	w	w	8	—	1	—
—	—	—	3	2	542	535	350	150	—	n	—	12	226	1	1
—	—	—	—	—	(238)	(258)	(180)	—	—	n	—	—	89	—	—
8	—	—	—	—	300	140	180	—	1	n	n	4	1320	—	—
—	—	—	5	5	6203	6011	1000	33375	1	w	w	40	15	6	—
—	—	—	—	—	534	361	800	2800	1	n	—	6	—	3	—
—	20	4	2	—	5310	645	—	—	—	w	w	—	93	2	—
—	—	—	1	—	194	179	70	45	—	n	—	1	—	2	—
—	—	—	4	1	538	374	412	648	—	n	—	—	—	1	—

*

Nazwa gniazda	Rok założenia	Og. l. członków	L. umundurów	Przeciętna liczba członków biorących udział w ćwiczeniach gimnast.	tyg. godz.	na kole	tyg godz.	na koniu	tyg. godz.	szermiercz.	tyg. godz.	strzelaniu	tyg. godz.	ślizganiu
Śniatyn	1892	82	10	6	2	12	2	—	—	—	—	—	—	—
Sokal	1889	68	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Śrem	1893	98	10	25	2	14	2	—	—	—	—	—	—	—
Sroda	1896	107	10	25	2	8	1	—	—	—	—	—	—	—
Stanisławów	1884	330	82	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stary Sącz	1893	47	14	12	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stryj	1888	120	25	12	3	20	—	—	—	6	3	-	-	
Szamotuły	1887	61	13	14	2	14	1	—	—	—	—	—	—	—
Tarnopol	1885	195	—	16	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarnów	1885	300	30	30	3	20	3	—	—	10	2	10	2	—
Trembowla	1892	66	16	6	3	11	3	—	—	—	—	—	—	-
Trzemeszno	1894	35	12	16	4	8	3	—	—	—	—	—	—	—
Tuchów	1898	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wadowice	1887	195	46	33	3	14	—	—	—	—	—	—	—	20
Wąbrzeźno	1895	53	10	26	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wągrowiec	1894	55	6	14	2	16	1	—	—	—	-	—	—	20
Witkowo	1893	38	10	15	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wojnicz	1893	38	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wrocław	1894	63	15	22	3	10	—	—	—	—	—	—	—	—
Zagórz	1894	64	14	11	3	10	—	—	—	—	—	—	—	—
Złoczów	1892	124	34	16	2	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Żółkiew	1892	84	17	10	2	8	—	—	—	—	—	—	—	—

Uwaga. Istnieją jeszcze następujące Towarzystwa sokole. ktore niestety odpowiedzi na zapytanie nie nadesłały: Biała, Borysław, Brzozów, Buk, Bydgoszcz, Chełmża, Chicago I., II., VIII. i South, Cieszanów. Chodorów, Dobromil, Filadelfia, Gdańsk, Gniewkowo, Grybów, Inowrocław, Jeleń, Katowice .Kępno, Koronowo, Kórnik, Kościan, Kościerzyna, Krynica, Lisko, Londyn, Lubawa, Łańcut, Mielec,

tyg. godz.	Przec. l. członk. bior. ud. w ćwic. wiosłow.	Przec. l. członk. bior. ud. w ćwic. tyg. godz.	L. wyst. reprezent.	L. ćwiczeń publ.	Przychód w roku 1898/9	Rozchód w roku 1898/9	Wartość inwentarza bez budynku	Wartość budynku lub fund. budowy	Posiada sztandar	Bud. własny lub najęty	Boisko wł. l. naj.	Biblioteki fachowej tomów	Biblioteki beletryst. tomów	L. czł. grona n.	L. odczyt. publ.
—	—	—	4	—	—	—	200	700	1	n	—	10	—	—	—
—	—	—	—	—	1795	1706	2028	700	—	n	—	12	—	—	—
—	—	—	3	4	(818)	(517)	(250)	(310)	—	n	—	10	120	—	15
—	—	—	—	4	—	—	(780)	—	1	n	n	3	50	—	6
—	—	—	2	2	5023	4985	252	20000	1	w	—	26	—	8	—
—	—	—	—	3	384	451	200	—	—	n	—	—	30	1	5
—	—	—	3	—	1078	481	250	4500	1	n	w	—	—	—	—
—	—	—	—	2	(410)	(311)	—	—	1	n	—	—	51	—	—
—	—	—	2	1	14408	14380	5555	—	1	w	—	16		11	—
—	—	—	5	2	4482	4417	3000	—	1	w	—	37	141	7	—
—	—	—	2	—	699	667	181	539	—	n	n	10	215	2	3
—	—	—	2	1	—	—	(600)	—	1	n	n	—	—	2	12
—	—	—	4	—	246	152	145	239	—	n	—	—	—	1	—
—	—	—	6	1	6699	6657	2185	39107	1	w	w	67	168	—	—
—	—	—	—	—	(438)	(418)	(800)	(250)	—	n	n	—	—	2	1
—	—	—	4	—	(583)	(512)	(800)	—	1	n	—	10	75	1	—
—	—	—	2	—	—	—	(150	—	1	n	—	—	—	—	5
—	—	—	3	1	138	51	406	229	—	n	—	—	—	—	—
—	—	—	6	1	(798)	(492)	(1250)	(2000)	1	n	—	48	230	3	1
—	—	—	4	2	600	247	220	1311	—	n	n	96	—	2	—
—	—	—	3	1	671	580	350	2930	1	n	—	8	—	1	—
—	—	—	1	1	1138	1129	390	22000	1	w	w	24	—	—	—

Mikulińce, Milwakuee, Nadworna, Nakło, Nowy York, Nowy Targ, Oborniki, Ostrzeszów, Pakość, Pittsburg, Radymno, Rawa, Rozwadów, Schodnica, South-Bend, Strzelno, Szymborze, Tarnobrzeg, Tłumacz, Toledo, Tyczyn, Wieliczka, Wilda, Września, Wyrzysk, Zakopane, Zaleszczyki, Założce, Zbaraż, Żabie, Żerków, Żnin i Żywiec.

Towarzystwa sokole,

do których młodzież uczęszcza na ćwiczenia gimnastyczne.

Berlin. 15 uczn. pryw., 4 g. tyg.

Bochnia. 217 uczn. pryw., 12 g. t. i 36 uczenic, 4 godz. tyg.

Brzeżany. 51 uczn. pr. 6 g. t. 3 uczenice 3 g. t., nadto gimnazyum 303 uczn. 6 g. t. i szkoła lud. męska 400 uczn 8 g. t.

Buczacz. 30 uczn. pryw. 2 g. t. i szkoły ludowe 2 godz. tyg.

Buffalo. 35 uczn. pr. 2 g. t

Charlottenburg. 14 uczn. pr. 2 g. t.

Chełmża. 20 uczn. pr. 4 g. t.

Czerniowce. 11 uczn. i 16 uczenic pryw. 6 g. t. i dwie szk. ludowe, każda klasa 2 razy t.

Czortków. 18 uczn. pr. i 3 uczenice 3 g. t. i 120 uczniów szkoły lud. 3 g. t.

Dolina. 8 uczn. pr. 3 g. t. i 178 uczn. szk. lud. m. 6 g. t.

Drohobycz. 60 uczn. i uczenic pr. 4 g. t. i szk. przemysłowa 2 g. t.

Gorlice. 350 uczn. szk. lud. m. 12 g. t.

Jarosław. 30 uczn. pr. 3 g. t. i 62 uczenic 5 g. t.

Jaworów. 22 uczn. pr. 3 g. t.

Kołomyja. 20 uczn. pr. 2 g. t., uczn. szk. garncarskiej i przemysłu drzewnego i 788 uczn. szkoły ludowej 16 g. t.

Koźmin. 5 uczn. pr. 1 g. t.

Krosno. 8 uczn. pr. 2 g. t. i 16 uczenic 2 g. t., semin. naucz. i uzupeł. szk. przemysł. 9 g. t.

Lwów I. 138 uczn. i 96 uczenic pr. po 6 g. t., dwa gimnazya 360 uczn. 8 g. t.

Lwów II. 20 uczn. pr. 3 g. t

Pelplin. 5 uczn. pr. 5 g. t.

Pleszew. 8 uczn. pr. 4 g. t.

Podgórze. 70 uczn. pr 4 godz t., gimnazyum i szkoła ludowa.

Przemyśl. 12 uczn. pr. 2 g. t. i 595 uczn. szk. lud. 12 g. t.

Przeworsk. 75 ucz. szk. lud. 3 g. t.

Rudki. Uczn. szk. lud. 6 g. t.

Rzeszów. 12 uczn. 25 uczenic pryw. po 2 g. t., gimn., szk. wydz. m. i ż., razem 1228, 21 g. t.

Sambor. 10 uczn. i 25 uczenic pr. po 2 g. t.

Śniatyn. 20 uczn. pryw. 2 g. t.

Sokal. Semin. naucz. 10 g. t.

Srem. 20 uczn. pr. 2. g. t.

Stanisławów. 37 uczn. i 70 uczenic pr. po 6 g. t., 200 uczn. szk. realnej 4 g. t., szk. lud. 9 g t.

Stryj. 20 uczn. i 30 ucz pr. po 3 g. t.

Tarnów. 78 uczn i 112 uczenic pr. po 4 g. t., 15,2 uczn. szk. realnej 6 g. t., 145 uczn. szk. wydz. m 3 g. t.

Trembowla. 30 uczn. szk. lud. 3 g. t.

Wadowice. 24 uczn. i 8 uczenic po 3 g. t., 518 uczn. gimnazyum i szk. lud. 12 g. t.

Wągrówiec. 8 uczn. pr 2 g. t.

Złoczów. 96 uczn. gimnazyum i szk. ludowej bezpł. 8 g. t.

Związek polskich gimnast. Tow. sokolich w Austryi.

Zał. w r. 1892. Siedziba Lwów.

Przewodnictwo: Pr. Dr. X. Fiszer (Lwów), z pr. I. W. Turski (Kraków), z. pr II. J. Romanowski (Lwów). s. Dr. S. Obmiński (Lwów), sk. J. Padewski (Lwów), g. i a. A. Wallek (Lwów), n. A. Durski (Lwów).

Wydział: W. Adamski (Tarnów), Dr. R. Als Rzeszów, E. Cenar (Lwów), Dr. A. Dzięndzielewicz (Lwów), E. Hauswald (Tarnopol), L. Krobicki (Złoczów), Dr. W. Legieżyński (Lwów), L. Lipiński (N. Sącz), M. Ślósarski (Stryj), Dr. L Tarnawski (Przemyśl), N. Ulmer (Lwów), Dr. A. Wcisło (Bochnia), J. Wierzejski (Stanisławów). Red. „Przewodnika gimnast.“; Dr. X. Fiszer, A. Durski, Dr. W. Legieżyński. Ch. L. Krobicki. Kom. rewiz. Dr. J. Hibl, Dr. A Małaczyński, P. Targoński.

Związk. grono naucz.: N. A. Durski, z. n. I. Sz. Ruciński, z. n. II. W. Świątkiewicz, s. A. Wallek, z. s. R. Kwiatkowski; czł.: W. Chomicki, St. Dubelski, W. Janikowski, J. Kozłowski, A. Langer, W. Rajnoch, Dr. S. Rowiński, K. Stary, S. Szytyliński, J. Waszkiewicz.

Do Związku należy 86 Tow. z ogólną l. czł. 8931 i 1584 ćw. — Tow. podzielone są na 8 okręgów techniczno-gimnastycznych.

Budynków własnych posiada 21 Tow., boisk 23.

Wkładka roczna od członka wynosi 50 ct., wpisowe od Tow. 5 zł. „Przew. gimnast.“ otrzymują czł. Tow. związk. bezpłatnie.

W r. 1899 odbyły się trzy zloty okr., a mianowicie: 4. czerwca w Tarnopolu, 29. czerwca w Bochni i 9. lipca w Jaworowie.

Okręgi.

Założone w roku 1896.

I. **Kraków**. Pr. W. Turski, n. Sz. Ruciński. Tow. 15: Bochnia, Chrzanów, Jaworzno, Jeleń, Jordanów, Kalwarya, Kraków, Myślenice, Nowy Targ, Oświęcim, Podgórze. Skawina, Wadowice, Wieliczka Żywiec Czł. 1942, ćw. 349.

II. **Tarnów**. Pr. K. Smolik, n. S. Dubelski, Tow. 7: Brzesko, Dąbrowa, Dębica, Pilzno, Tarnów, Tuchów, Wojnicz. Czł. 648, ćw. 117.

III. **Rzeszów**. Pr. Dr. J. Malec, n. K. Stary, Tow. 8: Jasło, Krosno, Łańcut, Przeworsk, Ropczyce, Rzeszów, Tarnobrzeg, Tyczyn. Czł. 710, ćw. 89.

IV. **Przemyśl**. Pr. Dr. L. Tarnawski, n. W. Sawicki, Tow. 12: Brzozów, Cieszanów, Dobromil, Jarosław, Jaworów, Lisko, Mościska, Przemyśl, Radymno, Sądowa Wisznia, Sambor, Sanok, Zagórz. Czł. 1054, ćw. 133.

V. **Lwów**. Pr. Dr. A. Dzi꿩dzielewicz, z. n. W. Janikowski, Tow. 13: Borysław, Bóbrka, Chodorów, Gródek, Kamionka, Lwów I., Lwów II., Radziechów, Rohatyn, Rudki, Sokal, Stryj Żółkiew. Czł. 2092, ćw. 457.

VI. **Tarnopol**. Pr. E Kessler, n. S. Szytyliński, Tow. 9: Brody, Brzeżany, Mikulińce, Podhajce, Tarnopol, Trembowla, Załośce, Zbaraż, Złoczów. Czł. 718, ćw. 114.

VII. **Stanisławów**. Pr. A. Barancewicz, n. W. Świątkiewicz, Tow. 15: Borszczów, Buczacz, Bursztyn, Czerniowce, Czortków, Delatyn, Dolina, Horodenka, Kałusz, Kołomyja, Kopyczyńce, Nadwórna, Śniatyn, Stanisławów, Zaleszczyki. Członk. 1345, ćw. 252.

VIII. **Nowy Sącz**. Pr. Ł. Lipiński, n. A. Langer, Tow. 6: Gorlice, Grybów, Limanowa, Muszyna, Nowy Sącz, Stary Sącz. Czł. 422, ćw. 73.

Związek Sokołów polskich w państwie niemieckiem.

Zał. w r. 1893. Siedziba Poznań.

Przewodnictwo: Pr. Dr. B. Chrzanowski (Poznań), z. pr. I. Dr. A. Chlapowski (Poznań), z. pr. II. J. Nowicki (Ostrowo), s. J. Słomiński (Poznań), sk. P. Preiss (Poznań), n. W. Gładysz (Poznań).

Wydział: W. Hoffmann (Środa), Dr. B. Kryziewicz (Poznań), L. Osten (Witkowo), J. Zabłocki (Poznań).

Do Związku należy 40 Tow. z ogólną liczbą człon. 2230, ćw. 851. Tow. podzielone są na 5 okręgów. Wpisowe od Tow. 5 marek. Wkładka roczna od czł. 25 fen.

Okręgi.

*Założone w roku 1895 *).*

Okręg I. (północny). Pr. Dr. J. Krzymiński, Tow. 8: Gniezno, Inowrocław. Kruświca, Witkowo, Trzemeszno, Strzelno, Mogilno, Pakość. Czł. 366, ćw. 143.

Okręg. II. (środkowy) Pr. Dr. B. Chrzanowski, n. W. Gładysz, Tow. 11: Poznań, Szamotuły, Śrem, Wągrówiec, Kościan, Jeżyce, Gostyń, Buk, Środa, Oborniki, Wilda. Czł. 954, ćw. 286.

Okręg III. (południowy). Pr. K. Tomaszewski, Tow 11: Ostrowo, Pleszew, Wrocław, Miłosław, Września, Krotoszyn, Koźmin, Żerków, Ostrzeszów, Kępno, Ponice. Czł. 405, ćw. 162.

Okręg IV. (nadwiślański). Pr. P. Siudowski, Tow. 7: Bydgoszcz, Gdańsk, Chełmno, Chełmża, Nakło, Wyrzysk, Peplin. Czł. 297, ćw. 124.

---

*) Gniazda następują w okręgu według starszeństwa.

Okręg V. (zachodni). Pr. M. Schmack, Tow. 3: Berlin I., Berlin II. (Moabit), Charlottenburg. Czł. 208, ćw. 136.

Związek Sokołów polskich w Stanach Zjednoczonych Półn. Ameryki.

Zał. w r. 1894. Siedz. Chicago.

P r z e w o d n i c t w o: Dr. K. Żychliński, z. pr. I. T. Starzyński, z. pr. II. J. J. Chrzanowski, s. E. W. Reichel, s. W. Szymański, r. St. Barszczewski, n. A. Osiński, z. n. W. Rajski.

W y d z i a ł: J. Krzysztafkiewicz, L. Wlekliński. S. Szczodrowski, K. Witkowski, Tow. 13, czł. 366, ćw. 97, umund. 45. Uczniów i uczenic 375. Związek podzielony jest na 3 okręgi: chicagowski, buffalowski i filadelfijski. Związek posiada własny organ „Sokół", wychodzący w Chicago raz na miesiąc. Wydaje go bezinteresownie dla Związku największa polska organizacya w Ameryce: „Związek narodowy polski".

Główna kwatera Związku: „800 S. Ashland Av. Chicago.

Związek czesko-słowiańskiego Sokolstwa*).

(Svaz českoslovanského Sokolstva).

R. z. 1896. Siedz. Praga.

P r z e w o d n i c t w o: Pr. Dr. J. Podlipny, z. pr. Dr. K. Kozánek, s. Dr. J. Scheiner, sk. Fr. Mikulejský, J. Klenka, Dr. J. Vaniček.

Do Związku należą: Czeski Związek sokoli, Morawsko-śląski Związek sokoli i Okręg dolno-rakuski.

*) Według „Sbornika Sokolsky'ego" z r. 1899.

Ogółem liczy Związek 43.870 czł., 10.351 ćw. Odbyto 1 zgromadz. deleg. i 2 pos. Wydziału. Organem jest „Věstnik Sokolský“. Red J. Klenka. Własne budynki posiada 64 Tow.

Czeski Związek Sokolstwa.

(Česka Obec Sokolská).

Rok założenia 1889. Siedziba Praga.

Przewodnictwo: Pr. Dr. J. Podlipny, z. pr. I. Dr. J. Pippich, z. pr. II. Dr. J. Scheiner, n. Dr. J. Vaniček, s. F. Mašek, sk. E. Waraus, g. J. Křen.

Żupy (okręgi) 20. Barákova, Budečeska, Fügnerova, Havličkova, Husova, Jeronýmowa, Jungmannova, Krkonošska, Krušnohorská, Orlická, Plzeňská, Podbelěhorská, Podkrkonošská, Podřipská, Středočeská, Šumavská, Tyršova, Východočeská, Žižkova i Sokol Pražský.

Ogółem czł. 35.717, ćw. 7.968.

Wkładka roczna od członka 10 ct.

Morawsko-śląski Związek Sokolstwa.

(Moravsko-Slezska Obec Sokolská.)

Rok zał. 1892. Siedz. Berno.

Przewodnictwo: Pr. Dr. K. Kozánek, z. pr. Dr. P. Fiša, n. Dr. J. Elgart, s. Dr. W. Pluhař, sk. K. Vohnast.

Żupy (Okręgi): Hanácká, Husova, Krále-Jiřiho, Komenského, Palackého, Ratislavova, Severomoravská, Středomoravská, Východni moravsko, slezska, Západomoravská (10).

Ogółem czł. 7282, ćw. 1991.

Żupa (okręg) Dolnorakuska.

R. zał. 1894. Siedz. Wiedeń.

Tow. 6, czł. 871, ćw. 392. Wkładka roczna od członka 16 ct.

Czeskie Tow. sokole istnieją nadto w Gracu, Budapeszcie, Paryżu, Augsburgu, Berlinie, Dreźnie, Hamburgu, Lipsku, Monachium, Norymbergii i Zurychu.

Żeńskich Towarzystw sokolich istnieje w Czechach 33 i w Wiedniu 1, razem 34. Czł. 1801, ćw. 665.

Czeski narodowy Związek Sokolstwa w Stanach Zjednoczonych Półn. Ameryki.

(Narodni Jednotá Sokolská ve Spojen. Státech v Americé).

Siedziba: Nowy York.

Przewodnictwo: Pr. Al. Wokál, z. pr. F. Vozáb, s. J. Řiha, g. Fr. Lier sk. J. Brodil, n. A. Tesař, z. n. J. Pavlik.

Żupy (okręgi): Výhodná, Zapadná, Středna Chicagská. Tow. 45.

Słoweński Związek Sokolstwa.

(Sveza vseh Slov. sokol. društev.)

Tow. 10: Lublana, Rudolfowo, Zagorya, Celia. Mozyrya, Gorycya, Prvaćina, Ajdovičina, Tryest, Kraina.

Nadto istnieją Towarzystwa sokole w Styryi, Gorycyi, Istryi, Dalmacyi i Horwacyi, Serbii i Bułgaryi.

Ogólna liczba słowiańskich Tow. sokolich wynosi: czeskich 409, morawskich 107, śląskich 6, w Wiedniu 6, w Styryi 1, w Węgrzech 1, w Niemczech 7, we Francyi 1, w Bułgaryi 1, w Ameryce 73, w Szwajcaryi 1, razem 613; polskich: w Austryi 92, w Wielkopolsce 42, w Ameryce 15, razem 159; południowo-słow. razem 23; ruskich 1. Ogółem 796 Tow., czł. około 55.000.

Niemcy w Austryi posiadają ogółem 506 Tow., a około 58.000 członków.

TREŚĆ.

Strona
Dedykacya 3
Kalendaryum 5
Kalendarz astronomiczny 17
Przybliżona wartość monet zagranicznych . 18
Należytości stemplowe 19
Nowa taryfa pocztowa 20
Przepisy telegraficzne 22
Tabela porównawcza miar drogowych . 23
Zjazdy sokole 24
Zloty sokole 25
Przepisy dla Towarzystw sokolich . . 27
Regulamin dla biorących udział w ćwiczeniach publicznych Związku, Okręgu lub Gniazd 35
Przepisy o służbie sokolej 37
Ważniejsze uchwały Zgromadzenia Delegatów i Wydziału Związku w 1898/9 r. 40
Czołem! 46
Trzydziestolecie marsza sokolego . . . 47
Antoni Durski 52
Oddziały gier w Sokolstwie 63
Krótki rys dziejów gimnastyki niemieckiej 70
Rozkład ćwiczebny 77
Szematyzm polskich gimnast. Tow. sokolich w Niemczech, Austryi i Ameryce . 84
Towarzystwa sokole, w których młodzież uczęszcza na ćwiczenia gimnastyczne 102

	Strona
Związek polskich gimnast. Tow. w Austryi	104
Związek Sokołów polskich w państwie niemieckiem	106
Związek Sokołów polskich w Stanach Zjednoczonych północnej Ameryki . .	107
Związek czesko-słowiańskiego Sokolstwa .	107
Czeski Związek Sokolstwa	108
Morawsko-śląski Związek Sokolstwa . .	108
Żupa Dolnorakuska	109
Czeski narodowy Związek Sokolstwa w Stanach Zjednoczonych Półn. Ameryki .	109
Słoweński Związek Sokolstwa . . .	109
Ogłoszenia.	